

IZHAJA OD OKTOBRA 1947 KOT TEDNIK
S 1. JANUARJEM 1956 KOT POLTEDNIK
OD 1. JAN. 1960 IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO
IZDAJA ČP - GORENJSKI TISK - V KRANJU

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR
GLAVNI UREDNIK: SLAVKO BEZNIK

TELEF.: UREDNIŠTVO 24-75 in 21-90, UPRAVA 21-90
TEK. RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU
607-70-135 - IZHAJA OB PONEDELJKIH, SREDAH,
IN SOBOTAH - LETNA NAROČNINA 900,
MESEČNA 75, POSAMEZNA ŠT. 10 DIN

Iz govora predsednika Tita na 15. zasedanju Generalne skupščine OZN

Sprejeti je treba načela miroljubne koeksistence

V četrtek, 22. septembra, je zasedanje Generalne skupščine nadaljevalo delo. Začela se je generalna razprava, na kateri so predstavniki včlanjenih držav obrazložili svoja stališča do

olja na ogenj, niti da bi se opredeljevali za katerakoli ekstremistična stališča, ki bi izražala sedanje napete mednarodne odnose. Predvsem prihajamo z željo, da bi čimveč prispevali k pomirjavi na svetu in izrazili svoje gledišče, da je napočila 12. ura, ko je treba v mednarodnih odnosih ubrati novo, konstruktivno pot, pot miroljubnega urejanja spornih problemov, s konsolidacijo in enakopravnim mednarodnim sodelovanjem in miroljubno aktivno koeksistenco.

Nadalje je tovariš Tito dejal, da naj se ne slepimo z iluzijami, da bo moč takrat pred Združenimi narodi dokončno urediti najbolj pereča vprašanja, ki trajno ogrožajo mir. Toda po našem mnenju bi bil lahko dosežen velik uspeh, če na tem zasedanju zmaga gledišče, da je potrebno tako ali drugače preprečiti nadaljno zaostrovanje mednarodnega položaja in čedalje slabše vzdušje hladne vojne, da je potrebno zagotoviti takšno sestavo in delovanje organov Združenih narodov, ki bodo pod kontrolno te organizacije čim bolj uspešno opravljali svoje funkcije. Ko je predsednik republike Josip Broz Tito govoril o problemih v Kongru je med drugim povedal tudi, da posebna odgovornost za negativen razvoj v Kongru nedvomno zadene Belgijo, ki je prej tam vladala, zdaj pa vztrajno nasprotuje temu, da bi umaknila svoje čete. Svoj del odgovornosti pa vsekakor nosijo tudi tisti faktorji, ki so

podpirali ali dopustili. Ko je govoril o vojni v Alžiriji, je še posebej poudaril, da nadaljevanje vojne v tej deželi ima razen tega tudi druge širše implikacije. Če se ne najde pot za čimprejšnjo demokratično ureditev, se dejansko legalizira sila, kot sredstvo za dušenje zakonitih težav naroda, s tem pa praktično tudi vojna na sploh.

V zvezi z razorožitvijo je tovariš Tito med drugim dejal, da se moramo lotiti tudi reševanja problema razorožitve in se pri tem usmeriti na največjo nujnost. Pri tem je treba nenehno upoštevati, da poteka v času, ki mineva, čedalje intenzivnejše oborožitvena tekma, katere rezultati še bolj otežkočajo in zapletajo vsak nov ukrep za razorožitve. Iz dneva v dan se po-

javljajo čedalje novejšje in nevarnejše vrste orožja, nad katerimi je čedalje težje uvesti nadzorstvo - širi se krog držav, ki imajo takšno oborožitve. Kadar govorimo o razorožitvi je pomembno dejansko napak reči, da se tekma nadaljuje - tekma se nenehno pospešuje, krepi in zaostre.

Ob koncu je predsednik Tito dejal, da bi se sodobni svet lahko uspešno lotil problemov, o katerih je govoril in vseh drugih težav, od katerih sta odvisna mir in prihodnost človeštva, je nujno, da vsi narodi brez razlike sprejmejo načela koeksistence in kar je še več, da jih izvajajo v svojih medsebojnih odnosih povsod in ob vseh priložnostih.

S seje ObLO Kranj

Več skrbi za človeka

Na seji so sprejeli akcijski program o socialnih službah

Kranj, 25. septembra.

Včeraj je bila seja Občinskega ljudskega odbora Kranj. Najprej so na skupni seji obeh zborov razpravljali in sprejeli Akcijski program socialnih služb v tej komuni, ter odlok o minimalnih agrotehničnih ukrepih za pridelovanje pšenice. Zatem so še imenovali nekatere komisije, potrdili več personalnih sprememb, odobrili nekatera posojila in druge manjše zadeve.

Razprava o stanju in problemih socialnih služb je bila predvidena za ločene seje. Toda pred-

sedujoči Franc Puhar je takoj na začetku dejal, da je to vprašanje tako važno, da ga je treba sprejeti kot prvo glavno stvar na skupni seji, kar so odborniki potrdili.

Marija Strajner, ki je poleg obširne vsebine Akcijskega programa o socialnih službah na seji še povedala kratko vsebino, je poudarila, da je treba v prihodnje posvetiti še večjo skrb proizvodnjalcu - človeku. V samem Akcijskem programu, ki prikazuje stanovanjske razmere prebivalstva, družbeno prehrano, skrb za varstvo družine, in podobno, je med drugim rečeno, da je trenutno v gradnji 519 stanovanj. Kljub temu se stanovanjsko vprašanje ne bo tako hitro rešilo in so na seji celo govorili o prošnjah za dodelitev

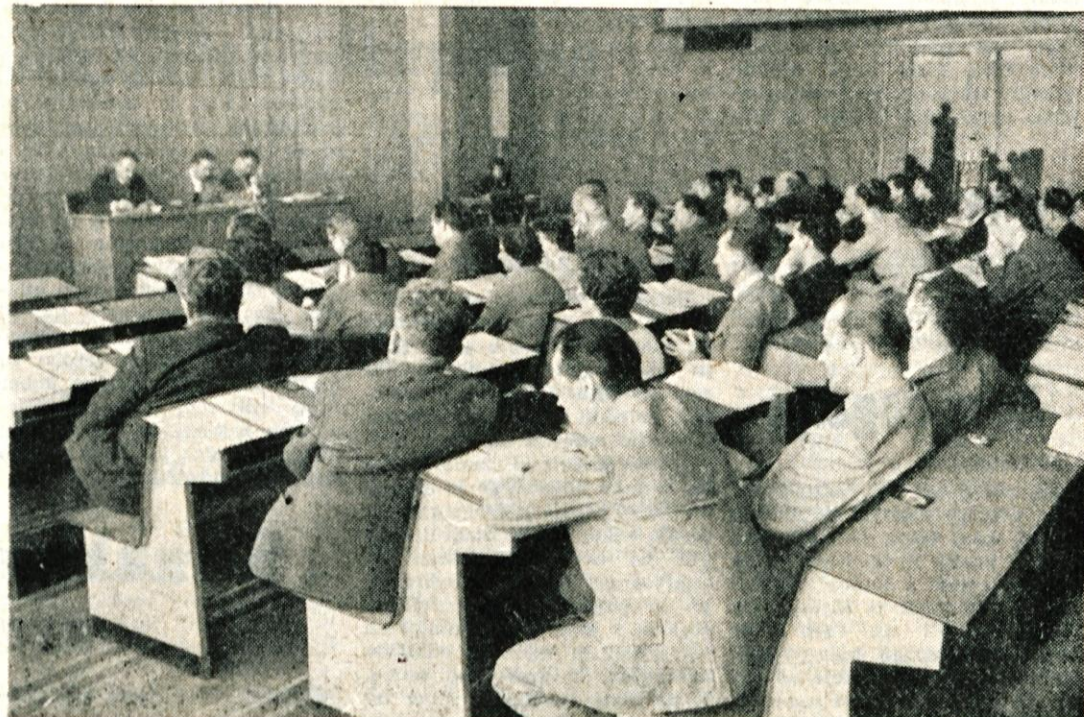
Protest kranjske mladine

Kranj, 22. sept. - Danes popoldne je kranjska mladina na plenarnem zasedanju Občinskega komiteja LMS Kranj ostro protestirala zoper četniške izgrede proti naši delegaciji, ki je na zasedanju Gen. skupščine OZN. Mladinke in mladinci so s plenarnega sestanka poslali generalnemu sekretarju ZN Daggu Hammarskyöldu naslednjo protestno brzojavko:

»Kljub protestu naše delegacije pri zunanjem ministru Herterju in protestu državnega Se-

cretariata za zunanje zadeve v Beogradu vlada ZDA ni še nič pokrenila za nemoteno delo in varnost naše delegacije na zasedanju OZN. Zato odločno zahtevamo, da vlada ZDA takoj stori vse potrebno za varnost in nemoteno delo naše delegacije. Mladina občine Kranja, zbrana na svojem plenarnem zasedanju.»

Mladinke in mladinci so pozdravili protestno brzojavko z dolgotrajnim ploskanjem in vzklikanjem tov. Titu in ZJKJ.

Po tako imenovani počitniški dobi, se je po vseh naših krajih razvila živahna družbena dejavnost. Vrstijo se sestanki, občni zbori, konference, posvetovanja, seje upravnih organov in ljudskih odborov, na katerih so zaradi živahnega dogajanja čestokrat kar predolgi dnevni redi. Del te dejavnosti je v zvezi s pripravami na gospodarski načrt prihodnje leto in izdelavo predlogov za petletni perspektivni načrt, v zvezi z izvajanjem sklepov V. kongresa SZDL, s pripravami na kulturno-prosvetno in športno dejavnost v zimski sezoni itd. - Na sliki: seja obeh zborov ObLO Kranj

Delo organizacij SZDL v Radovljici

Najprej o hišnih svetih

Na dnevnem redu osem plenumov o največjih problemih te komune

Radovljica, 22. sept. - Tukajšnji občinski odbor SZDL se pripravlja na prvi plenum, kjer bodo med drugim razpravljali tudi o programu dela v prihodnjem zimskem obdobju. - Gre predvsem za dejavnost o ureditvi vprašanj V. kongresa SZDL ter o pripravah za republiški kongres SZDL, ki je predviden spomladi.

Med prvimi nalogami skušajo poživiti delo obstoječih stanovanjskih skupnosti, ki so v Lescah, Radovljici in Kropi. - To vprašanje proučuje posebna komisija, ki bo na plenumu predložila ustrezní načrt za bodoči razvoj teh pomembnih družbe-

nih organov. Hkrati organizacije SZDL skupno z organi ObLO pripravljajo tudi gradivo za zbere volivcev, ki bodo to jesen. Zlasti skušajo vzbuditi med volivci zanimanje o investicijah za družbeni standard, kar naj bi prišlo do izraza na samih zborih volivcev.

Kot pa je predvideno, bo dejavnost organizacij SZDL nenehno v središču ekonomskega in družbenega dogajanja te komune. Predvideno je namreč, da bi do prihodnje pomladi imeli kar osem plenumov, na katerih bodo razpravljali o najvažnejših problemih razvoja v občini. Tako je predvideno, da bodo na prvem plenumu posebno razpravljali o poravnalnih in hišnih svetih in o drugih družbenih organih v občini ter jim skušali najti konkretne oblike dejavnosti za hitrejšo uveljavljanje v praksi. Na naslednjem plenumu nameravajo obširno razpravljati o kulturno-prosvetni dejavnosti, o delavski univerzi itd. Ker se turizem tudi v Radovljici uveljavlja kot pomembna gospodarska dejavnost, bodo v decembru posvetili poseben plenum SZDL samo temu vprašanju. Na naslednjih plenumih bodo še razpravljali o kmetijstvu, o razvoju industrije v njihovi občini, o delovanju organizacij SZDL ter na zadnjem, osmem plenumu spomlad, o neposrednih pripravah na kongres SZDL Slovenije

OBRAZI IN POJAVI

Podkupovanje

To se je zgodilo pred dobrimi tremi leti. Janez je bil doma iz revne delavske družine. Gimnazijo je končal z uspehom in kaj sedaj? Rad bi se vpisal na univerzo, toda sam pri sebi ni vedel, ali ga bodo lahko stari vzdrževali ali ne, kajti šolanje na univerzi le nekaj stane. Razen tega je Janez oddaljen iz Ljubljane kakih 50 km. Nedvomno, pa so imeli domači željo, da njihov sin nekaj postane. Tako so se odločili, da ga bodo šolali tudi na visoki šoli. Toda Janez je dober fant, zato je sklenil, da si nekeje poišče študentskega, da pomaga staršem, predvsem pa sebi in kasneje družbi. Vpisal se je na Pravno fakulteto Ljubljanske univerze. Pravnikov potrebujemo danes povsod dovolj. Bodisi na občini, v podjetjih, na sodišču in še kje. Zato se je Janez pred tremi leti oglosil na Komunalni banki v domačem kraju, na Avto-prevoznikem podjetju, občini, in še bi lahko naštevali podjetja in ustanove, na katerih vrata je potekal. Toda povsod je žalosten zapuščal urade in ljudi, ki so mu to pot negativno odgovorili.

Vse še vedno ni padlo v vodo. Sam pri sebi si je Janez dejal: »Poskusil bom še kje!« In res, oglosil se je na podružnici Socialnega zavarovanja. Da, tu so mu pomagali. Za začetek je dobival 6000 dinarjev, danes pa prejema zaradi marljivosti pri študiju že 10.000 dinarjev.

Janez je dober študent. Morda je med edinimi študenti ljubljanske Pravne fakultete, ki ni niti enkrat ponavljal katerikoli izpita. Vse je naredil z najmanj 8 pikami in je sedaj že v sedmem semestru. Res odličan fant je. Morda bo eden od redkih ki bo študij končal v rekordnem času, to je v 4 letih. Prav za čestitati mu je.

To pa še ni vse. On je tudi dober družbeni politični delavec, saj je podpredsednik Združenja študentov Jugoslavije na Pravni fakulteti, in še bi lahko omenili marsikatero delo, ki ga je z uspehom opravil v korist naše družbe.

Pred nekaj dnevi smo bili z Janezom skupaj v družbi, v kateri so bili še direktor komunalne banke, nekateri iz Avto-prevoznikstva, iz občine in še drugi.

Takoj je vsak po svoje začel napejvati vodo na svoj mlin. Vsa je hotel Janeza v svoje podjetje, ko so videli, da bo v najkrajšem času študij končal, saj nekateri študentje študirajo tudi po več let, kot je to predpisano. Vsa od tistih, ki so ga pred tremi leti zavrnili, ko je Janez prošil za malo denarja, mu je sedaj ponujal lepo vsotico osebno in še odplačilo študentskega.

Toda Janez je vesten človek. Niso ga poslušali, ko je trkal na njihova vrata, danes ne poslušajo njib. Odklonil je vse laskave ponudbe. Ostal je pri tistem, ki mu je pomagal, da bo doštudiral, da bo vrnil družbi tisto, kar je od nje dobil.

M. Ž.

NAŠ RAZGOVOR

Kratke iz Poljanske doline

ZA STANOVANJSKO SKUPNOST SE NI DANIH POGOJEV

V torek, 20. septembra zvečer so imeli člani hišnih svetov v Zireh redno sejo, na kateri so razen rednih poslovnih zadev razpravljali tudi o možnosti za ustanovitev stanovanjske skupnosti, ker v občini le-te še nimajo.

ČETRTI STANOVANJSKI BLOK

Tovarna Alpina Žiri gradi že drugi stanovanjski blok za potrebo članov kolektiva. Temeljni drugega bloka so že izdelani in računajo, da ga bodo še letos spravili pod streho.

IZ RAZPRAVE SVETA ZA SOLSTVO

Pred dnevi je imel Svet za solstvo pri ObLO v Zireh redno sejo, na kateri so razpravljali o

PREDOR LJUBELJ V PRIHODNI SEZONI

Zaradi raznih težav in ovir, ki so nastajale z ene in druge strani, se je gradnja predora za cesto med Jugoslavijo in Avstrijo na Ljubelju zadnja leta dokaj zavlekla.

tekočih šolskih zadevah, o prenosu upravljanja Industrijske čevljarške šole in Doma učencev iz okraja na občino, o kadrih in o drugem.

Ko so razpravljali o kadrih, so ugotovili, da je za osemletko, ki ima 560 učencev in za Industrijsko kovinarsko ter čipkarsko šolo skupno 22 učiteljev - pedagogov.

-an

Predvsem mladinska svečanost

V nedeljo, 2. oktobra bo na Davovcu ob žičnici na Krva-vec velika svečanost. Organizacije Zveze borcev občine Kranj bodo tam odkrile spominsko obeležje sedemnajstim neznanim junakom - borcem, ki so tamkaj padli v dneh boja od 21. do 24. avgusta 1942. leta.

vovcu upravičeno lahko šte- jemo med prvo svečanost v okviru širokega programa proslav dvajsetletnice vstaje, ki jo bomo praznovali prihodnje leto.

logom, sodi v okvir teh pro- slav. Glavna svečanost pa bo, seveda, v nedeljo 2. oktobra ob 10. uri na Davovcu. Glavni govor bo imel član CK ZK Slovenije tov. Mitja Ribičič, bivši politični funkcionar II. grupe odredov.

to proslavo. Poleg tega je predvidenih še 8 posebnih avtobusov, ki bodo vozili iz kranjske avtobusne postaje tisto jutro od pol sedmih do pol devetih.

»Kakšno bo to spominsko obeležje?«

»Tam bodo postavljena tri obeležja iz kraškega zelenosivega kamna. Na enem bo zvezda z datumom 21.-24. avgust 1942. Na drugem bo del kranjčanove proze: Matere, žene, dekleta! Ne vprašajte po grobovih svojih dragih, pokopali smo jih v gorah. Na tretjem kamnu, ki bo prirodno odlomljen in ne izbrušen, kot ostala dva, pa bo obeleženo, da je pač na tem področju padlo 31 borcev II. grupe odredov v pohodu iz Dolenjske na Štajersko.«

-I. c.

Kljub vzgoji še pomanjkljivosti v cestnem prometu

Škofja Loka - Število prometnih nesreč je tudi v škofjeloški občini vsako leto večje. Lani je bilo na cestah v loški občini 58 nesreč, letos do septembra pa že 69. Samo težjih prometnih nesreč s hudimi telesnimi poškodbami je bilo letos že 24; 17 prometnih nesreč pa je bilo z lažjimi telesnimi poškodbami.

vem trgu, po leseni brvi pri kopalnici in po cesti oziroma poti od kopalnice do Puštalskega gradu. Cimpredšnje rešitev pa bo treba najti tudi za vozlišče pred Transturistom, ker je izredno prometno.

Postaja LM in Komisija za prometno varnost v Škofji Loki sta z vsjo resnostjo reševali in še rešujeta probleme cestnega prometa. Organizirali so vrsto prometnih predavanj, nekatera tudi s predvajanjem filmov, opremili so dve izložbi, ki statistično in fotografsko prikazujeta vse vrste nezdog na cesti in njihove vzroke.

Precejšnjo vlogo pri vzgajanju državljanov z disciplino na cesti je odigralo tudi Avto-moto društvo v Škofji Loki in šole, kjer imajo organizirane krožke za cestno prometna pravila in tečaje za mopediste.

V. R.

Volitve v krajevne odbore SZDL

Jesenice - V zvezi s pripravami na volitve v krajevni odbor SZDL v oktobru, bo Občinski odbor SZDL na Jesenicah organiziral več posvetov.

Na teh posvetovanjih bodo govorili tudi o nekaterih drugih problemih, med katere sodi tudi pomanjkanje prostorov, ki so potrebni organizacijam SZDL. Največ težav s prostori imajo na terenu Plavž in na Javorniku.

Športno igrišče da ali ne?

ZABNICA - Če bi pred leti postavili to vprašanje med tamkajšnje prebivalce, bi prva gotovo izglasovali, da športnega igrišča na vasi ni treba. Toda desetletna miselnost, da ima mladina zadosti športa na njivi in pri vsakdanjem delu, gre tudi na vasi v pozabo.

Večje pozornost pa bo občinski komite LM odšel poseval organizacijsko tehnični izvedbi posameznih oblik politično ideološkega dela: povezavi programa z družbenim življenjem, udeležba zasedanj DS ipd. Za uspešno izvajanje programa politično ideološkega dela v ljudski mladini bo občinski komite LM tesno sodeloval z Delavsko univerzo, ki bo zagotovila dobre predavatelje, materialno osnovo in tehnična sredstva.

Brezje - Teško bi opisali, koliko je bilo že izrečene kritike na račun avtobusnih postajališč in tabel z avtobusnimi voznimi redi na njih. Toda vsa dosedanja kritika je pri odgovornih činiteljih našla na gluha ušesa. Toda pričeti je vendarle treba. S tako odločitvijo je stopilo na delo Turistično društvo Brezje. Ze nekaj dni je namreč opaziti na avtobusni postaji na Crnivcu pri Brezjah izredno lepo in okusno urejeno železno stojalo, v katerem so tablice za vse smeri in vse čase odhodov avtobusov, ki grejo tod mimo.

OSTALIM ZA ZGLED Brezje - Teško bi opisali, koliko je bilo že izrečene kritike na račun avtobusnih postajališč in tabel z avtobusnimi voznimi redi na njih. Toda vsa dosedanja kritika je pri odgovornih činiteljih našla na gluha ušesa. Toda pričeti je vendarle treba. S tako odločitvijo je stopilo na delo Turistično društvo Brezje. Ze nekaj dni je namreč opaziti na avtobusni postaji na Crnivcu pri Brezjah izredno lepo in okusno urejeno železno stojalo, v katerem so tablice za vse smeri in vse čase odhodov avtobusov, ki grejo tod mimo.

Britof - V Britofu pri Predosljah se že nekaj časa pripravljajo, da bodo s pomočjo vaščanov uredili prepotrebno kanalizacijo. Zgradili jo bodo od Galsiške doma do Kokre in bo dolga 320 m. Dela bodo težavna, ker bo treba precej globoko kopati. Bo pa izrednega pomena za vas. Sedaj se namreč vsa voda

Kam v nedeljo?

NOGOMET

KRANJ:

Igrišče Planike: ob 9.30 uri Planika : Mladost (pionirji); ob 10.15 uri Planika : Mladost (člani); Igrišče Triglav ob 8.30 uri Triglav : Jesenice (pionirji); ob 9.15 uri Triglav B : Jesenice (člani).

CELJE:

Prvenstvena tekma slovenske conske lige Klavdivar : Triglav ob 10. uri.

LESCE:

Ob 14.15 uri Prešeren : Svoboda (pionirji), ob 15. uri Prešeren : Svoboda (člani).

ŠKOFJA LOKA:

ob 14.30 uri Škofja Loka : Tržič (mladinici), ob 15.45 uri Škofja Loka : Tržič B (člani).

NAKLO:

ob 8.30 uri Naklo : Tržič (pionirji), ob 9.15 uri Naklo : Tržič (člani).

ROKOMET

KRANJ:

ob 9.30 uri Mladost II : Tržič (igrišče Mladosti), ob 11. uri Mladost : Kovinar (igrišče Mladosti), ob 13. uri Iskra : Sava (igrišče Mladosti).

GOLNIK:

ob 9. uri Mladost : Storžič (ženske).

DUPLJE:

ob 10. uri Storžič I : Duplje

TRŽIČ:

ob 10. uri Križe : Storžič II

KOŠARKA

MEDVODE:

ob 19. uri Medvode : Triglav

ATLETIKA

KRANJ:

ob 9. uri pričetek atletskega prvenstva pionirjev za Gorenjsko.

OSTALO

PREDOSLJE:

Občni zbor osnovne organizacije Zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev.

NAMIZNI TENIS

KRANJ:

Tekmovanje za Gramatičkov memorial.

LEP USPEH BRATSTVA ENOTNOSTI

Tržič - V počastitev strelskega tedna je bilo minulo nedeljo v Tržiču izvedeno prijateljsko strelsko tekmovalje med domačimi strelci in strelci SD Bratstva - Enotnosti iz Kranja.

Napovedana pa je bila tudi ekipa SD Vide Pregačeve iz Ljubljane, vendar se tekmovalnja iz neznanih razlogov ni udeležila. Tako je potem v dvoboju zmagala ekipa Kranja s 1312 krogi pred domačini, ki so dosegli 1277 krogov. Med posamezniki pa je bil najuspešnejši Vinko Frelj z 271 krogi.

Problematika stanovanjskih skupnosti

Jesenice - Na zadnjem sestanku so predstavniki šestih stanovanjskih skupnosti obravnavali probleme, ki jih tarejo in zaradi katerih imajo precejšnje težave. Obširna in zanimiva razprava je pokazala, da je najtežji in hkrati osnovni problem - pomanjkanje prostorov. Nekateri stanovanjske skupnosti, kot n. pr. na Javorniku, nimajo niti toliko prostora, da bi se lahko sestajali na sejah in posvetih, da sploh ne govorimo o prostorih, ki bi jih potrebovali za delovanje servisov. Predlagali so

več variant, s katerimi bi začasno rešili vprašanje prostora, vsekakor pa bo treba misliti na gradnjo nove stavbe. Težave imajo tudi pri stanovanjski skupnosti »Sava«. Največji problem pri tej skupnosti predstavlja nedokončana adaptacija nekdanje šole, v kateri se nahajajo oddelki komunalnega servisa. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev so morali z gradnjo prenehati.

O problemih stanovanjskih skupnosti bodo razpravljali tudi volivci na svojih zborih. Na posvetovanju so se tudi dogovorili, da bodo organizirali ekskurzijo, oziroma skupni ogled stanovanjskih skupnosti v enem izmed sosednjih krajev, kjer se bodo lahko seznanili z delom in napredovanjem tamkajšnjih skupnosti.

POMANJKLJIVA JAVNA RAZSVETLJAVAJA

Skoro ne mine po vaseh zbra volivcev, da ne bi na njem obravnavali vprašanje javne razsvetljave. Ponekod žele nove luči, drugod se zopet pritožujejo, ker nihče ne zamenja pregorelih žarnic itd. Sedaj, ko se bližajo temne in dolge noči, postaja to vprašanje še bolj aktualno. Na Kokrici na primer se ljudje upravičeno vprašujejo zakaj v vsej vasi gorita le dve luči. Zaradi pomanjkanja svetlobnih naprav proti nevarnost nesreč, sploh je onemogočeno prosto kretanje vaščanov, saj so že tako poti ob slabem vremenu polne blata in vode, da se ju še pri svetlobi težko ogibaš. Vsekakor bi kazalo, da bi KO na Kokrici, pa ne samo tu, povsod, kjer jih tarejo taki in podobni problemi, zadolžili krajevne elektricarje, da bi zamenjali pregorele žarnice z dobriimi itd. Naj bo vsem razumljivo, da si vaščani ne morejo in kar je še važneje, ne smejo privoščiti brez znanja in priprav, takih akrobacij na visokih svetilnikih.

Zvedeli smo...

Δ V Društvu upokojencev na Javorniku je vključenih 369 članov, ki so v glavnem upokojeni železničarji. Pri gradnji lastnega doma, ki bo stal prav v centru njihovega revirja, so člani društva upokojencev opravili že nad 5000 prostovoljnih delovnih ur.

Δ Občinski odbor LT Jesenice je skupaj z DIT začel z intenzivnimi in načrtnimi pripravami za množične in kvalitetne prireditve, razstave in tekmovalja, ki bodo na Jesenicah in v ostalih krajih in vaseh jeseniške občine v času »Meseca tehnike« od 15. oktobra do 15. novembra.

Δ Jutri, 25. septembra, bo v Predosljah redni letni občni zbor osnovne organizacije zveze rezervnih oficirjev in podoficirjev, na katerem bodo pregledali in napravili program dela za novo tekoče leto.

Δ Na skupni seji obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj, ki bo v torek, 27. sep-

Srečanje dveh vozil, ki sta običajni na suškem mostu. Pogost pojav, ki zgovorno priča, da nekateri vozniki še vedno premalo upoštevajo prometne znake. Nesreče so zato neizbežne. Tudi ta slika nam to priča; vsa sreča, da ni bilo pri srečanju poškodb

S seje sekretariata ObKLM

Jesenice - Na zadnji seji sekretariata občinskega komiteja LM Jesenice so med ostalimi vprašanji razpravljali tudi o programu politično ideološkega dela za »sezono« 1960/61. Na osnovi ugotovitev in problemov politično ideološkega dela v aktivu LM je bilo sklenjeno, da bodo v prihodnjem obdobju razvijali sledeče oblike idejno vzgojnega dela: mladinsko politično šolo, klube OZN, tribuno mladih, marksistične krožke, ciljane predavanj in šole za živ-

ljenje. Večjo pozornost pa bo občinski komite LM odšel poseval organizacijsko tehnični izvedbi posameznih oblik politično ideološkega dela: povezavi programa z družbenim življenjem, udeležba zasedanj DS ipd. Za uspešno izvajanje programa politično ideološkega dela v ljudski mladini bo občinski komite LM tesno sodeloval z Delavsko univerzo, ki bo zagotovila dobre predavatelje, materialno osnovo in tehnična sredstva. Le na ta način bo lahko politično ideološko delo organizirano v skladu s potrebami in željami mladine.

OSTALIM ZA ZGLED

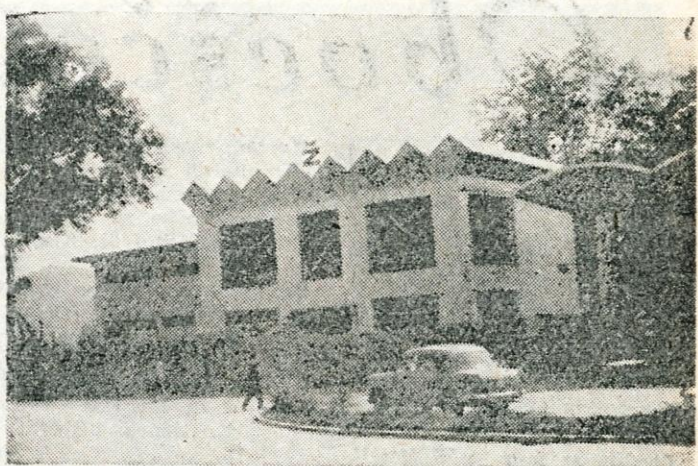
Brezje - Teško bi opisali, koliko je bilo že izrečene kritike na račun avtobusnih postajališč in tabel z avtobusnimi voznimi redi na njih. Toda vsa dosedanja kritika je pri odgovornih činiteljih našla na gluha ušesa. Toda pričeti je vendarle treba. S tako odločitvijo je stopilo na delo Turistično društvo Brezje. Ze nekaj dni je namreč opaziti na avtobusni postaji na Crnivcu pri Brezjah izredno lepo in okusno urejeno železno stojalo, v katerem so tablice za vse smeri in vse čase odhodov avtobusov, ki grejo tod mimo. V primeru sprememb samo izločijo tablo (ploščico), jo prepletkajo in napišejo spremembe. - Zlasti sedaj, ko imamo vzdolž ceste I reda preko Gornjske lepo urejena avtobusna postajališča, bi kazalo, da bi se tega prepotrebne vprašanja lotila tudi druga TD.

Brez žagarja

Radovljica Ze nekaj let so Radovljičani brez svojega žagarja in morajo čakati, kdaj bosta žirovniški ali blejski prosta in se bosta lahko lotila drv tudi v Radovljici. Gospodinjse se sicer za žaganje drv obračajo tudi na radovljiško Kmetijsko zadrugo, kjer pa največkrat sploh ne pridejo na vrsto ali pa šele v pozni jeseni - (ko ni več del na polju). Ko pa že zima trka na duri, je največkrat slabo vreme in je prav neprijetno spravljati v drvarnice mokra drva. - Za številne prebivalce Radovljice in tudi bližnje okolice bi morali v tem pogledu vsekakor najti zadovoljivo rešitev.

Ob obisku v gramozni jami SGP »Projekt« na Polici

Povečana zmogljivost proizvodnje gradbenega materiala

Trgovsko podjetje Železnina v Skofji Loki je zgradilo zraven Transturista v Skofji Loki za svoje potrebe nov trgovski lokal, ki bo služil predvsem prodaji gospodinjskih predmetov in raznih drugih aparatov. Prodajni prostori bodo sodobno in okusno opremljeni, tako v prtiličju kot v prvem nadstropju, poleg stavbe pa je tudi skladišče.

Potrošniku, ki si bo nabavil ta ali oni stroj, bo podjetje nudilo brezplačno preizkušnjo novokupljenega predmeta, dobil pa bo tudi vsa navodila za uporabo stroja. Strankam bodo večji kupljeni predmeti dostavljeni po avtobusni kosovni progi in to za prebivalce obeh dolin.

Lokal bo predvidoma odprt konec oktobra. Gradnja okusno grajene stavbe je znašala 21 milijonov dinarjev, v njej pa je prostora za 425 kvadratnih metrov. Z otvoritvijo novih prostorov bodo razbremenili dosedanje trgovske prostore na Mestnem trgu, kjer bodo kasneje prodajali izključno predmete za industrijo, obrt in kmetijske potrebščine.

Zakoni, stanovanja in življenje

DELAVCI „VERIGE“ ORSOJAJO

prisilno izselitev delavca z mladoletnimi otroki

Na konferenci sindikalne organizacije v tovarni »Veriga« v Lescah, ki je bila v nedeljo, 18. septembra, so navzoči obsojali način, kako so v Begunjah prisilno izselili člana njihovega kolektiva Rajkota Dežmana z ženo in 2 mladoletnimi otroki. Pozno popoldne 14. septembra je pred hišo, v kateri je stanoval Rajko, prišel predstavnik sodišča z milico. Izvedli so prisilno izselitev. Starši z otroki (eden enoleten in drugi troleten) so morali tik pred nočjo kamor so vedeli in znali. Da bi zaščitili vsaj zdrave otrok so enega od teh že pred dnevi poslali v bolnišnico, medtem ko je bilo tudi za drugega predvideno nekaj podobnega.

Zgodilo se je, kot je bilo povedano na sindikalni konferenci, približno takole. Rajko se je skupno z očetom pred leti vselil v sobo s kuhinjo v privatni hiši v Begunjah, od kjer že 4 leta hodi redno na delo v tovarno Veriga. Hkrati pa se je Rajko, kar je pač usoda mladih ljudi, lepega dne poročil. Kmalu je zajokal prvi in nato drugi otrok.

V zadnjem času je to hišo kupil nov lastnik. Ta je zahteval, da se Demšarjevi izselijo.

-I. c.

Na Gorenjskem doslej sploh nismo imeli proizvajalca cementnega gradbenega materiala. Nekaj manjših obrtnikov, ki so se ukvarjali z izdelovanjem cementnih gradbenih izdelkov, sploh ni zadovoljilo potreb naše gradbene industrije. Pred dobrim mesecem pa je Splošno gradbeno podjetje Projekt iz Kranja nabavilo dva nova stroja italijanske znamke Rosacometa iz Milana in jih montiralo v gramoznici na Polici pri Naklem.

Splošno gradbeno podjetje »Projekt« iz Kranja je edino tovrstno podjetje na Gorenjskem, ki izdeluje gradbene cementne in žlindre izdelke. Kot nam je povedal obratovodja gramoznice na Polici, tov. Alojz Lustec, je bilo pri nabavi teh novih strojev tudi nekaj težav. — Banko so morali prositi nič več in nič manj kot dve leti, da so dobili potreben denar. Morali so dokazati, da je stroj nujno potreben za izdelavo cementnih cevi. Seveda, ko so oba stroja dobili, je bilo treba zgraditi tudi nov objekt, kjer sta danes stroja montirana in že obratujeta. Vse to so naredili z lastnim denarjem, samo stroje so nabavili iz posojila.

Prej, ko še niso imeli tega stroja, teh izdelkov sploh niso proizvajali. Močnejša gradbena podjetja so imela te stroje že kako leto prej. Dnevno izdelujejo zdaj 500 zidakov, ostalih manjših podobnih cementnih izdelkov pa nekoliko več. Žlindre zidake največ uporabljajo za stanovanjsko in industrijsko gradnjo, predvsem za polnilne stene, medtem ko zidake iz betona uporabljajo tudi za nosilne stene pri zgradbah. — Razen omenjenih zidakov iz žlindre in betona delajo tudi stropnjake, ki popolnoma lahko nadomestijo »monta-opeko«. Modele za poljubne oblike zidakov izdelujejo prav tako sami. V stroju lahko kadar hočejo zamenjati model in brez posebnega postopka začnejo izdelovati popolnoma drugačen cementni ali žlindrin izdelek.

Drugi stroj, ki so ga nabavili, pa uporabljajo za izdelovanje betonskih cevi od premera 10 cm do 50 cm. Prej so jih ročno izdelovali na dan 40, danes pa se je ta proizvodnja povečala kar za trikrat. Seveda, ko bo kader usposobljen, pa se bo storilnost nedvomno še bolj povečala. Včasih, zlasti v sezoni, zmanjka tudi cementa. To so rešili tako, da so zgradili silos za 50 ton cementa. Pravijo, da je bil rezultat proizvodnje prvi teden, ko so stroja spravili v pogon, precej porazen, predvsem zaradi tega, ker imajo same nekvificirane delavce in so morali vse priučiti. Kasneje pa se je stanje znatno popravilo in danes naredijo že precej več izdelkov, kot so jih prej ročno. Izdelki so prav gotovo za 20 odstotkov bolj kvalitetni, hkrati pa so tudi precej cenejši. Ko bo proizvodnja stekla s polno zmogljivostjo, se bodo ti izdelki še pocenili in bodo tako omogočili cenejšo stanovanjsko in industrijsko gradnjo.

Cementne in žlindre izdelke delajo v »Projektu« za vse gradbene potrebe na Gorenjskem, kot tudi za ostala gradbena podjetja, če jih naročijo. Za proizvodnjo teh je tu na Polici toliko laže, ker je osnovna surovina — pesek, na mestu. Z mehanizacijo tega obrata so uspeli, da dela tu danes samo še 10 delavcev, kmalu pa se bo to število še zmanjšalo, ker delo opravljajo stroji. Odvisne delavce pa bodo preusmerili na druga bolj potrebna delovna mesta v gradbeništvu.

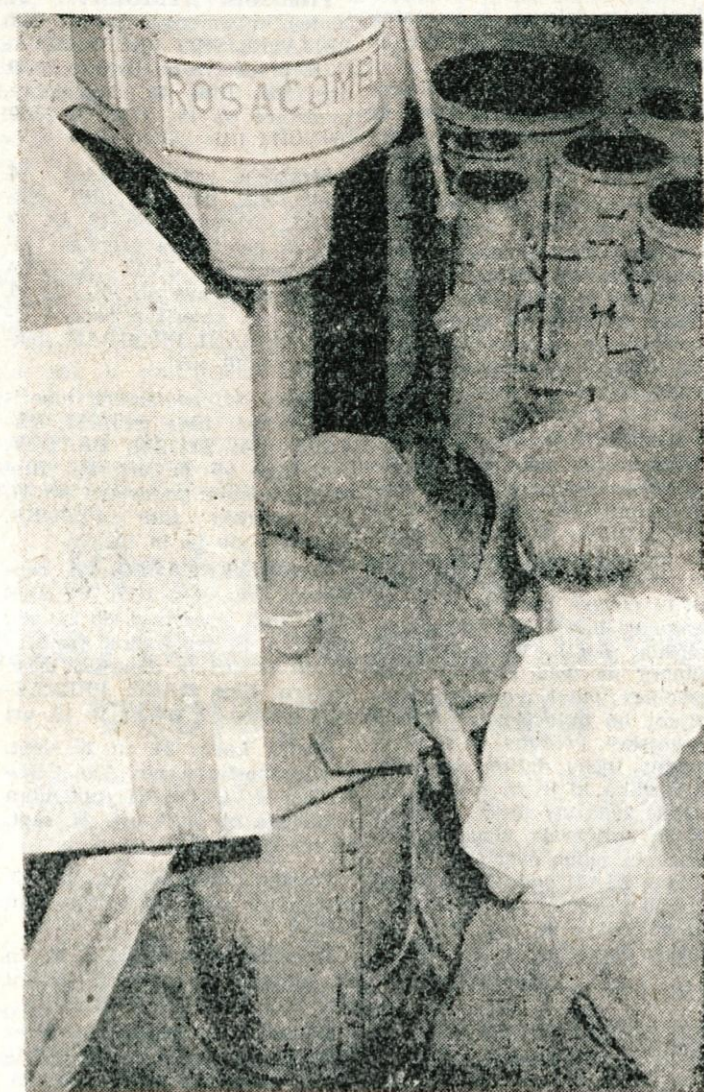
Potrebam po teh izdelkih v Splošnem gradbenem podjetju za sedaj še ne zadostijo, ker obrat na Polici ne dela še s polno zmogljivostjo. Računajo, da bodo napravili zalogo čez zimo in spomladi, ko se bo spet začela gradbena sezona, bodo izdelke z lahkoto prodali, saj je po njih veliko povpraševanje.

Nedvomno pa bo s tem precej zaprt trg za vse tiste male obrtnike, ki se ukvarjajo z izdelovanjem cementnih gradbenih izdelkov. To je povsem razumljivo, saj so zidaki ali cementne cevi izdelane na stroj tudi precej cenejše in nedvomno tudi bolj kvalitetne.

Splošno gradbeno podjetje »Projekt« iz Kranja pa ima za prihodnje v načrtu zgraditi še 80 m dolgo halo, kjer bodo montirali še nove stroje za izdelovanje cementnih stropnic, okenskih polic, strešne opeke, dimniških blokov in tako dalje.

Tako bo s tem za sedaj delno rešen problem gradbenega materiala, zaradi katerega so morale včasih čakati načete stavbe, v prihodnje, ko bo obrat začel delovati s polno zmogljivostjo, pa bo ta ovira skoraj odstranjena.

M. Z.

Strojno izdelovanje cementnih cevi

Gospodarske vesti

Elektronska fakulteta v okviru Zavodov RR Niš. Se letos bodo v Nišu odprli elektronsko fakulteto v okviru Zavodov RR. To je pravzaprav samo nadaljevanje skrbi tega delovnega kolektiva glede usposabljanja strokovnega kadra za lastne obrate. Ze deset let dela v okviru tovarne industrijska šola, ki daje podjetju kvalificiran mojstrski kader. Razen teoretične pouka bodo študenti nove fakultete pridobivali tudi praktično znanje, in sicer v najmodernejših in najbolje opremljenih obratih Zavoda RR.

III. zvezno tekmovanje traktoristov. 17. in 18. septembra je bilo v Osijeku III. zvezno tekmovanje traktoristov in kmetijskih strojničkov Jugoslavije, ki sta ga organizirala Centralni odbor Ljudske tehnike, Glavna združena zveza, Skupnost poslovnih zvez za mehanizacijo kmetijstva, Zveza kmetijsko-gozdarskih zbornic, Združenje strojogradnje Jugoslavije in CK Ljudske mladine Jugoslavije. Na tekmovanju so sodelovale štiričlanske ekipe iz vseh republik, v ekipah pa so bili najboljši tekmovalci z republikih tekmovanj.

Posvetovanje metalurgov v Portorožu. V nedeljo, 18. septembra, se je začelo v Portorožu večdnevno mednarodno posvetovanje metalurgov, ki se ga udeležujejo znanstveniki in strokovnjaki iz 11 držav. Na posvetovanju razpravljajo o teoriji in dosedanjih praksi predelave lignita in rjavega premoga v polkokse ter o uporabi polkoksov v industrijski proizvodnji, posebno v železarstvu.

Prva turbina HE Ožbalt. 17. septembra je začela obratovati v hidroelektrarni Ožbalt prva turbina. Montaža druge turbine bo končana konec prihodnjega meseca. Ko bo začela prihodnje leto obratovati še tretja turbina bo dajala ta hidrocentrala 360 milijonov kWh električne energije letno.

O zakonih, ki jih pripravljajo

PROMET pred Zvezno ljudsko skupščino

Promet se ne razvija vzporedno z naglim napredkom ostalih gospodarskih dejavnosti. Relativno zaostajanje prometa odpira zmeraj večjo razliko med njegovimi zmogljivostmi in naraščajočimi potrebami. To neskladje, ki že sedaj povzroča težave, ogroža, da bo v prihodnje celo zaviralo ekonomsko rast dežele.

Take in podobne ugotovitve se vrstijo zadnja leta tako v zveznem kot tudi v republiškem okviru, često pa tudi na raznih konferencah okrajna, posameznih občin in drugod. Toda sedaj so v delu predlogi za 4 nove zakone, ki naj bi uveljavili nekatere bistvene spremembe v prometu in pospešili splošni napredek tudi v tej dejavnosti. Tako pripravljajo obširen predlog o organizaciji poslovanja in o nadaljnjem razvoju na železnicah, poseben predlog zakona za poštni in telegrafski promet, poseben zakon o ureditvi, vzdrževanju in financiranju cestnega prometa ter četrti zakon o lukah in pristaniščih. Najbolj napredovalo delo na zakonih o omnitkih o pošti in o železnicah, tako da je predvideno, da bosta ta dva zakona že na jesenskem zasedanju v mesecu novembru

pred Zvezno ljudsko skupščino. — Ostala zakona, in sicer o cestah ter lukah in pristaniščih pa upajo, da bi jih pripravili za naslednja zasedanja.

OSEMKRAT ZNOVA

Ko je pred dnevi član Izvršnega sveta Slovenije in sekretar za promet, tov. Bojan Polak govoril na posebni tiskovni konferenci v Ljubljani o pripravah teh predlogov, je poudaril, da s tem v osnovi zasledujejo tri bistvene cilje. — Predvsem je težnja, da bi poslovanje prometa vskladili z nujnimi ekonomskimi principi, ki so uveljavljeni v vseh gospodarskih organizacijah ostalih dejavnosti. — Drugi zelo važen cilj je, da bi z novimi zakoni razvili delavsko samoupravljanje tudi v prometu; in tretje, da bi tudi promet vključili v gospodarstvo komune kot sestavni del celotnega komunalnega sistema na določenem območju. Pri tem gre za zelo bistvene, pravzaprav radikalne spremembe v posameznih vejah prometa. Brez dvoma, da je med vsemi najvažnejšimi element ustvarjanje pogojev in razvijanje delavskega samoupravljanja. Zelo velike težave pri tem so bile zlasti na železni-

cab. Z uredbo je bila sicer že leta 1954 dana osnova za razvoj delavskega samoupravljanja tudi na železniško-transportnih podjetjih in tako dalje. Toda vsi dobri nameni in celo prvi uspehi so se kaj kmalu izmicali. Močna administracija in zlasti centralizacija upravljanja, ki je prav v tej dejavnosti najbolj značilna in celo tradicionalna, je kaj kmalu zamglila pravi smisel samoupravljanja. Da je težnja administrativno-centralističnega značaja še danes zelo močna prav na železnici, se je pokazalo tudi ob sedanjih pripravah novega zakona. Republiški odbor sindikata železničarjev skupno s sekretariatom za promet pri Izvršnem svetu so morali v »pogajanjih« z direkcijami kar osemkrat odstopati od svojih izdelanih osnutkov in pripravljati nove, da so končno prišli do nekega sporazuma, ki je upati, da bo končno vendarle obveljal.

V zadnjem času se v vseh dejavnostih prometa: na železnicah, na pošti, v cestnem in tudi v luškem prometu že pripravljajo na uveljavljanje predvidenih zakonov. Tako je pošta v Sloveniji začela že uveljavljati decentralizacijo evidence in administracije na

devet enot (med temi je tudi Kranj za območje vse Gorenjske). Tako v devetih krajih že trenutno poslujejo PTT Centri, ki se bodo kasneje uveljavili kot samostojna podjetja. Podobno so železnice že s 15. septembrom namesto dosedanje direkcije v Ljubljani uveljavile pet samostojnih transportnih obratov. Ti obrati, kot je predvideno, pa se bodo lahko še ocepili na samostojne sekcije, ki bodo prvi nagrajevanju po učinku imele dokaj odločujočo besedo. Taka decentralizacija železnic se je, kot je bilo rečeno na tiskovni konferenci, že na samem začetku pokazala zelo pozitivna. Železničarji, sluteč, da bodo njihovi prejemki končno le odvisni od pravega uspeha dela, skušajo znižati režijske stroške, zmanjšati porabo goriva in tako dalje. Hkrati se je prav v teh prvih dnevih zmanjšala tudi skupna zamuda vlakov od okroglo 5000 minut na teritoriju Slovenije v dosedanjem povprečju na 24 ur, na 2500 minut, kar je že pomemben uspeh.

MI IN CESTA

Morda bo izmed vseh predvidenih zakonov v prometu najbolj zanimal prebivalstvo prav zakon o cestah. Tu namreč prihaja najbolj do izraza splošna težnja decentralizacije. Pravzaprav bodo tu državljanji najbolj neposredno povezani s cesto in bodo morali tudi zanjjo prispevati. Ceste namreč postanejo z novim zakonom kot osončno sredstvo cestno transportnih podjetij, ki bi se, kot je predvideno, lahko delila na ceste I. in II. ter na ceste III. in IV. reda,

kar se pravi praktično na ceste splošnega državnega in republiškega značaja, ter na ceste v merilu okrajna in občine. Koristniki, oziroma potrošniki tega sredstva (ceste) bodo morali tudi prispevati svoj delež za vzdrževanje, obnovo in rekonstrukcijo cestnega omrežja. Tako je med drugim predvideno, da bi v te namene določili poseben prispevek imetnikov motornih vozil v višini 7 dinarjev na liter bencina in 10 dinarjev za kilogram nafte. Ta prispevek bi morali plačevati vsi lastniki motornih naprav, ki imajo dovoljenje za kretanje na cestah (v razliko od žag in drugih stacioniranih motornih pogonov na imenovana goriva).

Kot je predvideno, bi se ta skupni prispevek potem delil med lokalnim podjetjem in republiko. Lokalno podjetje bi vzdrževalo 20 odstotkov tega prispevka, republika pa 80 odstotkov. Iz republiških virov bi namreč morali skrbeti za večidel državnih in republiških cest. Končno bi prispevek od goriva ne zadostoval za celotne potrebe cest. Precej bo še odvisno od republiških, okrajnih in zlasti občinskih skladov. Toda važna je, da bi potrošniki vendarle prispevali pomemben delež pri skupnem cilju: približevanja te dejavnosti kot sestavni del celotnega komunalne ureditve oziroma usluge za potrošnike.

Hkrati je ob tem predviden celo poseben prispevek na kolesa. V pripravah predloga zakona o cestah je bilo precej živahnih razprav prav o kolesih. Teorija, češ, da je kolo kot najnujnejše prometno sredstvo, ki razbremenjuje

celo ostali promet za prevoz v službe in podobno, ni bil povsem sprejet. Nasprotniki teh trditve menijo, da se kolesarji v slabem vremenu in zlasti pozimi itak v večini poslužujejo drugih prometnih sredstev in morajo zato avtobusne in železniške zmogljivosti biti že prilagojene tem konicam. Hkrati pa vlada mnenje, da je kolesarstvo velik problem na naših cestah sploh, in da bi bilo nujno zagotoviti vsaj na najpomembnejših relacijah ustrezen kolesarske steze.

Zato obstaja predlog, da bi vsak kolesar moral prispevati po 300 dinarjev letno za ceste. Predvidevajo, da je v Sloveniji približno 550.000 koles. Če bi vsi (kar je sicer idealno) uplačali ta prispevek, bi bil to letni znesek 16 in pol milijona dinarjev. Ta prispevek, ki bi ga rabili strogo namensko, bi zadostoval, da bi v štirih letih lahko uredili potrebne kolesarske steze na vseh prometnejših cestah in tako preprečili mnogo nesreč ter zagotovili udobnejši motorni in kolesarski promet.

V glavnem novi zakoni skušajo razviti v vseh prometnih dejavnostih notranje rezerve, iniciativno samih kolektivov, ki naj ob stimulativnem načinu nagrajevanja po učinku in zlasti ob uveljavljanju in razvijanju samoupravnih organov, sprosti doslej še neslutene in nekoristične možnosti hitrejšega napredka tudi v prometu. Hkrati s tem pa se promet v celoti, kot sestavni del komunalnih uslug, približuje komunalnim skupnostim in državljanom nasploh kot neposrednim potrošnikom in koristnikom. K. M.

Obveščevalec

mali oglasi

PRODAM

Prodaj: otroško belo posteljo z modro, jedilni kot, kredenco in otomano — vse iz mecesnovega lesa. Partizanska 5, Kranj 3556

Prodaj: vridljiv desni štedilnik s češkimi ploščicami. Kokrški breg 3, Kranj 3575

Poceni prodaj večji fotelj, mizo in stole. Ahačič, Bračičeva 3, Tržič 3593

Prodaj: se mizarski stroji kombinirani skobelnik-poravnalni in debelinski. Kombinirani: krožna žaga, vrtni in rezkar. Naslov v oglasnem oddelku 3594

Prodaj: seno in otavo po ugodni ceni. Kavčič Terezija, Zg. Bitnje 36 3595

Poceni prodaj sekalni stroj za podplate. Martinjak Julka, Zavsavska 62, telefon 22-21, Kranj 3596

Prodaj: fasadne antene od 6 do 9 metrov in škripec z vrhvo. Hribar Andrej, Cesta Kokrškega odreda 6a, Kranj 3597

Kredenco, omaro, mizo, dve klopi in dva stola (oprema za jedilnico) starega tipa, ugodno prodaj. Naslov v oglasnem oddelku 3598

Prodaj: dobro ohranjeno spalnico — kompletno ali samsko. Dam tudi na obroke. Naslov v oglasnem oddelku 3599

Prodaj: dobro ohranjeno rdečo »marelo« za narodno nošo ali igre. Naslov v oglasnem oddelku 3600

Ugodno prodaj motorno kolo znamke »Glera« 500 ccm. Jelenc, Črnivec 16, Brezje 3601

Prodaj: dele kuhinjskega pohištva z ultrapasom, skoraj nove, po 12.000 din, lahko pa tudi celotno kuhinjsko opravo skupaj. Naslov v oglasnem oddelku 3602

Prodaj: kuhinjsko in sobno pohištvo. Naslov v oglasnem oddelku 3603

Prodaj: Fiat Topolino. Ogljed v nedeljo dopoldan na dvorišču pri Jelenu 3604

Prodaj: moped na zaganjač, skoraj nov, modre barve. Poizve se vsak dan na avtobusni postaji v Kranju 3605

Prodaj: 12 mladih pitanih rac. Naslov v oglasnem oddelku 3606

Konja, srednje težkega, 8 let starega, prodaj. Naslov v oglasnem oddelku 3607

Poceni prodaj rabljeno kuhinjsko opravo. Poučujem angleščino in francoščino do 3 letnika gimnazije. Naslov v oglasnem oddelku 3608

Poceni prodaj skoraj nov moped inozemske znamke za 60.000 din. Naslov v oglasnem oddelku 3609

Prodaj: oca 15.000 zidne opeke. Cena po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 3610

Kuhinjsko kredenco poceni prodaj. Pečnik, Savska c. 10, Kranj 3611

Večje število pišk Njuhemšir (trjave) naprodaj. Feldin, Jelenčeva 33, Primskovo, Kranj 3612

Prodaj: hruške — tepke, primerne za mošt ali žganje. Marčun Ignac, Breg 3, Križe 3613

Stikalnice za sadje, težko prodaj. Lipar Andrej, Cerklje številka 30 3614

Prodaj: Vespa GS. Likozarjeva 11, pri šoli Primskovo 3615

Prodaj: 10 tednov brejo svinj. Sp. Brniki 60, Cerklje 3616

Prodaj: še dobro ohranjeno moško kolo. Naklo 144 3640

Prodaj: motorno kolo »Vespa« 125 ccm v odličnem stanju. Naslov v oglasnem oddelku 3641

Prodaj: 5000 kosov zidne opeke, 1,5 m³ desk 24 mm in 1,5 m³ hlodov. Naslov v oglasnem oddelku 3642

KUPIM

Knjigo ing. Lona Novaka »Mehanika«, kupim. Pivk Francka, Polica 8, Naklo 3565

ODKUPUJEMO STEKLE-NICE od vina, piva in ostalih alkoholnih pijač po 25 dinarjev za kos v naših skladiščih: Vino Kranj, Mladinka 2; Skofja Loka, Spodnji trg 1; Tržič, Pristava 8. 3470

Kupim motorno kolo NSU. Maksil — novejši tip ali Puch 175 ccm. Naslov v oglasnem oddelku 3580

Kupim enostanovanjsko hišo v Kranju ali Skofji Loki. Naslov v oglasnem oddelku 3581

Kupim hruške za mošt. Kolkalj Janez, Britof 89, Kranj 3620

Kupim — zamenjam vseljivo hišo ali stanovanje v Kranju. Plačam takoj. Ponudbe poslati v oglasni oddelku 3621

Kmečki voz, dobro ohranjen, nosilnosti do 1000 kg, kupim. Naslov v oglasnem oddelku 3622

RAZNO

Knjigarna »Simon Jenko« v Kranju ima v prodaji »Spominski zbornik« — 900 let Kranja. Knjiga obsega 496 strani in stane v usnje vezana din 3000, v platno din 2000. Naklada je omejena, zato pohitite in jo čimprej nabavite 3561

Trgovsko podjetje Knjigarna »Simon Jenko« v Kranju obvešča vse cenjene odjemalce, da bo izvršilo inventurni popis trgovskega blaga za III. tromesečje v dne 29. in 30. septembra ter 1. oktobra 1960. V navedenih dneh bo trgovina zaprta, zato vljudno prosimo gospodarske organizacije, ustanove ter ostale potrošnike, da pravočasno, pred inventuro, krijejo svoje potrebe 3584

Državnemu podjetju ali organizaciji oddamo v celotno oskrbo vojaško kantino. Pogoji po dogovoru. Rok za oddajo ponudb je do 1. oktobra 1960. V. p. 3784, Kranj 3586

Dobro poznana oseba, ki je vzela denarnico iz prodajalne mize v pekarni pri cerkvi v Kranju, naj jo takoj vrne, ker je bila opazovana. Vrniti na naslov v osebni izkaznici ali na postajo LM 3623

Vrtec Tugo Vidmar sprejme snailko za 8 ur dnevno. Ostalo po dogovoru 3624

Šofer C kategorije išče službo. Naslov v oglasnem oddelku 3625

Preključimo mesečno vozovnico Kranj-Trstenik, izdano pri Avtoprometu Kranj a ime Perčič Marička, Trstenik 9 3626

Dekle, ki dela na 2 izmenih želi pomagati v gospodinjstvu. Ostalo po dogovoru. Informacije popoldan. Naslov v oglasnem oddelku 3627

Sprejem vajenca za kleparstvo obrt. Smolej Alojzij, St. Zagarja 5, Kranj 3628

Preključimo št. bloka 45390 — 45391, izdanega v Komisiji trgovini v Kranju, dne 4. avgusta 1960. Tušar Kati 3629

Nišlo se je žensko kolo »Puch«. Lastnica ga dobi v Zdravstvenem domu Kranj pri Gorjancu 3630

Ženski dežnik, pozabljen v trgovini »Jugoplastika«, naj lastnik takoj dvigne 3631

Mladega psa oddam ljubitelju. Zupan Ignac, Bičkova 9, Kalvarija, Kranj 3632

Sodna javna dražba dvostanovanjske hiše z vrhom se vrši 1. oktobra 1960 ob 8. uri na kraju samem, na parceli št. 758/9 K. o. Jesenice, Savsko nabrežje 11. Vrednost nepremičnin cenjena na 1.175.417 din 3633

LIP Bled, Tovarna lesne moke, Soteska p. Boh. Bela sprejme v službo dva kurjača za parni kotel. Plača po TP. Samsko stanovanje zagotovljeno. Nastop službe takoj. V poštev pridejo tudi upokojenci 3634

Državni zavarovalni zavod v Radovljici nas je obvestil, da je izplačal Knaflič Jankotu, Milno št. 92, Bled, zavarovalnino za Knaflič Ivano z Bleda, ki je umrla zaradi nezgode, 20.000 din. Uprava 3635

Knjigovodja s 13 letno računovodsko in knjigovodsko praksjo želi menjati službo. Naslov v oglasnem oddelku 3635

Iščem posojilo 400.000 din proti visokimi obrestmi. Jamstvo enodružinska hiša. Naslov v oglasnem oddelku 3636

Iščem starejšo žensko ali družino za varstvo 5 mesecev starega fantka po 8 ur na dan. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 3637

Starejšo žensko ali tovarniško delavko, ki dela v dopoldanskih urah, sprejemam na stanovanje. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 3638

150.000 din nagrade ali 700.000 din brezobrestnega posojila dam, kdor mi odstopi lepo sončno, komfortno enosobno stanovanje. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »Upokojenka« 3639

IZGUBLJENO

Od Miake do Tenetiš sem 19. septembra izgubil orodje s škatalo zelene barve od mopeda »Simson«. Prosim poštenega

najditelja, da mi orodje vrne proti nagradi in ga odda v gostilno »Toporšč«, Mliaka 3617

Dve ultra pas plošči sta padli iz avtobusa v petek zvečer, 16. septembra od Kranja do Bele. Prosim vrniti proti nagradi na naslov v oglasnem oddelku 3618

Aktovko s površnikom sem izgubil od Kalvarije do Rakovice. Proti nagradi vrniti vratarju v Tiskanini 3619

VAŽNO OBVESTILO ZA AVTOMEHANIKE IN POKLICNE ŠOFERJE

Podružnice »Združenja šoferjev in avtomehanicov LRS« za

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili ljubega sinka

VIDKA PAVCA,

ki se je smrtno ponesrečil, star 16 let, se iskreno zahvaljujemo. Hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem sosedom, Semernari in Mengšu za denarno pomoč.

Zalujoci: starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

objave

VABILO NA 44. SKUPNO SEJO OBEH ZBOROV OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA KRANJ

Na podlagi 1. točke 126. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (Uradni list LRS, številka 19-89/52)

sklicujem 44. skupno sejo obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj,

ki bo v torek, dne 27. septembra 1960, ob 8.30 v sejni dvorani Okrajnega ljudskega o bora Kranj.

Predlagam naslednji dnevni red:

1. razprava in sklepanje o prenosu strokovnih šol, gimnazij in dijaških domov v pristojnost ObLO in gospodarskih organizacij;

2. poročilo Gorenjskega sejma Kranj in odločitev o njegovem nadaljnjem razvoju,

3. sklepanje o razrešitvi dosedanjega in o imenovanju novega upravnega odbora in direktorja Gorenjskega sejma Kranj

Predsednik OLO Vinko Hafner l. r.

ZAMENJAVA VOZNIŠKIH DOVOLJENJ

Obveščamo vse šoferje-amarterje in traktoriste, da pričnemo z zamenjavo voziških dovoljenj v sredo, 28. septembra 1960 ob 15. uri. Zamenjavali bomo vsak dan razen petkov in nedelj.

V septembru — 28. začetna črka A, 29. B.

V oktobru — 1. C, 3. Č, 4. D, 5. E, 6. F, 8. G, 10. H, 11. I, 12. J, 13. K, 15. L, 17. M, 18. N, 19. O, 20. P, 22. R, 24. S, 25. S, 26. T, 27. U, 29. V, 31. Z.

V novembru — 2. Z.

Vsak naj prinese 2 fotografiji 3,5 krat 4,5 cm, ki pa ne smeta biti starejši od 6 mesecev.

Poklicni šoferji bodo dovoljenja zamenjavali pri združenju šoferjev in avtomehanicov. —

AMD Kranj

OBVESTILO

Pripravljalni tečaj za vajence Pri Vajenski šoli za razne stroke v Kranju, Cankarjeva 2, bo organiziran poseben pripravljajni tečaj za učence, ki se žele vključiti v uk in nimajo dovolj predizobrazbe. Vpisovanje v ta tečaj bo v ponedeljek, dne 26. t. m. od 8.—12. ure v pisarni šole. Kasnejših prijav ne bomo mogli upoštevati.

Vse informacije dobite pri upravi šole (tel. 21-62).

Tekstilnim tehnikom gorenjskega industrijskega bazena! Ker vprašanje ustanovitve Višje tekstilne šole v Kranju še ni dovoljno rešeno, vabimo vse zainteresente za višji študij, da se vpišejo kot izredni slušatelji na tekstilni odtsek Fakultete za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo v Ljubljani, Aškrčeva 20 (kvesta). — Rok za vpis je do konca tega meseca. — Društvo inženirjev in tehnikov tekstilcev v Kranju.

VAŽNO OBVESTILO ZA AVTOMEHANIKE IN POKLICNE ŠOFERJE

Podružnice »Združenja šoferjev in avtomehanicov LRS« za

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili ljubega sinka

VIDKA PAVCA,

ki se je smrtno ponesrečil, star 16 let, se iskreno zahvaljujemo. Hvala vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem sosedom, Semernari in Mengšu za denarno pomoč.

Zalujoci: starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo.

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

Stefana gora, Cerklje na Gorenjskem

okraj Kranj, so pooblašcene za sprejemanje vprašalnih pol, za vse poklicne šoferje, to je za člane in nečlane ZSAM. Podružnica Kranj bo sprejemala pole za poklicne šoferje stanujoče na območju občine Kranj, ter naslednjih krajevskih odborov: Senčur, Cerklje, Trboje, Besnica, Naklo, Preddvor in Jezerško, po naslednjem abecednem redu: (mišljene so začetne črke priimka):

17. oktobra 1960 A—B

18. oktobra 1960 C—C—D

19. oktobra 1960 E—F

20. oktobra 1960 G—H

21. oktobra 1960 I—J

22. oktobra 1960 K—L

23. oktobra 1960 M—N

24. oktobra 1960 O—P

25. oktobra 1960 R—S

26. oktobra 1960 S—T—U

27. oktobra 1960 V—Z—Z

28. oktobra 1960 V—Z—Z

29. oktobra 1960 za zamudnike

Uradne ure v imenovanih dneh, to je od 17. do 29. oktobra 1960 bodo popoldne od 15. do 17. ure, v pisarni v avtoparku SGP »Projekt« Staneta Zagarja cesta št. 17 v Kranju.

Voznik kategorije A-B-C mora prinesiti dve fotografiji 4/2 krat 3 1/2 cm, ne starejše od 6 mesecev, staro voziško dovoljenje, ter potrdilo (prevredba ali spričevalo) o položenu izpitu za kvalificiranega delavca iz prometne stroke. Vozniki kategor. A-B-C-D ravno tako dve fotografiji, staro voziško dovoljenje, spričevalo o položenu izpitu za visokokvalificiranega delavca iz prometne stroke (ako ga ima) in zdravniško spričevalo.

Potrdila o kvalifikaciji ni treba prinesiti tistim voznikom, ki so ta potrdila že dostavili ob zamenjavi voziških dovoljenj leta 1952, ter tistim, ki so dobili poklicna voziška dovoljenja, na podlagi vojaškega voziškega dovoljenja, na podlagi vojaškega voziškega dovoljenja, če jim še ni potekel tri-letni rok.

Vsak voznik mora prinesiti tudi 500 din v gotovini. Tisti vozniki, ki imajo od zdravnika predpisano, da smejo voziti le z očali morajo predložiti fotografije, na katerih so slikani z očali.

Vsak voznik mora prinesiti dokumente osebno sam, ker bo moral lastnoročno podpisati vprašalno polo, ter da bo dobil potrdilo katero mu bo nadomestovalo voziško dovoljenje. Ob prevzemu novega voziškega dovoljenja, bo moral vsak voznik to potrdilo vrniti. V nasprotnem primeru ne dobi knjižice. Dan razdelitev novih voziških dovoljenj bo objavljav v »Glasu Gorenjske«. Prosimo, da se brezpogojno točno držite datumov. Za voznika, ki je pri vojakih najprinese žena ali starši. Diplome VK in spričevala vlagajte prepisane in sodno overjene.

Člane ZSAM podružnice Kranj vljudno prosimo, da ob tej priliki v kolikor še niso, tudi poravnajo članarino za leto 1960.

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Upravni odbor

Bled: 24. in 25. septembra francoski barvni film TOMAN- GO, 24. septembra predstave ob 18. in 20.30. uri in 25. septembra ob 10., 15., 18. in 20.30. uri

Kropa: 24. septembra ameriški barvni film RIHARD LEVJE-SRČNI, 25. septembra ameriški barvni film LJUBI ME ALI PUSTI ME

Radovljica: 24. in 25. septembra ameriški barvni film CLO-VEK, KI JE DELAL DEŽ, 24. septembra predstava ob 20. uri, 25. septembra pa ob 17.30. uri, 25. septembra ameriški barvni film CAJNICA, predstave ob 15. in 20. uri, ameriški barvni dokum. film PRERJJA, KI IZGINJA, matineja ob 10. uri

Tržič: 24. in 25. septembra ameriški barvni film MAČKA NA VROCI STREHI

Kranj »STORŽIČ«: 24. septembra ameriški barvni film TRGATEV, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, nemški film PR-FOKS, matineja ob 10. uri, premiera jugoslovskega filma KOČJA SANJ ob 23. uri, 25. septembra ameriški barvni film TRGATEV, predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri, ameriške barvne risanke PISANI PROGRAM ob 8.30. uri, ameriški barvni film SEDEM NEVEST ZA SEDEM BRATOV, predstava ob 10. in 13. uri

Primskovo »TRIGLAV«: 24. septembra ameriški barvni film PRIJATELJSKO PREPRICEVANJE, predstave ob 17.45 in 20.30. uri, isti film 25. septembra, predstave ob 15., 17.45 in 20.30. uri

Strazišče »SVOBODA«: 24. septembra nemški film PR-FOKS, predstave ob 18. in 20. uri, 25. septembra premiera jugoslovskega filma KOČJA SANJ, predstave ob 14., 16., 18. in 20. uri, ameriške barvne risanke PISANI PROGRAM, matineja ob 10. uri

Naklo: 24. septembra ameriški barvni film SEDEM NEVEST ZA SEDEM BRATOV, predstava ob 20. uri, isti film 25. septembra, predstava ob 17. uri, isti film 25. septembra, predstave ob 15. in 19. uri

Cerklje »KRVAVEC«: 24. septembra francoski film VELIKE DRUŽINE, predstava ob 20. uri, isti film 25. septembra, predstava ob 17. uri in ameriški barvni film RANČ PREKLETIH, predstava ob 15. in 19. uri

Skofja Loka: 24. in 25. sept. italijansko-franc. cin. film COL-NARJI Z VOLGE, 24. septembra predstava ob 20.30. uri, 25. sept. pa ob 17. in 20.30. uri

Poljane »SORA«: 24. in 25. septembra ameriški barvni film GORA

Zeleznički »OBZORJE«: 24. in 25. septembra ameriški barvni cin. film VELIKA KORIDA

Za zaključek sezonskih prireditev na Bledu

Ob razstavi akademskega slikarja Rudija Gaberca Kar govorim jaz - naj govorijo tudi moje slike

V torek zvečer so zadnjikat v sezoni blejskih prireditev gostovali v Kazini na Bledu Jeseničani, člani ansambla tamkajšnje Svobode. To pot si je prireditev narodnih plesov in pesmi ogledalo precejšnje število skoraj izključno tujih gostov, ki so se na Bledu. Vendar pa je bilo že opaziti, da je gostov na Bledu čedalje manj in da bo letošnja turistična sezona kmalu zaključena.

Torkovo gostovanje Jeseničanov je bilo zadnje pred sezonskim občinstvom na Bledu. Za vse dosedanje nastope Jeseničanov je bilo med gosti na Bledu precejšnje zanimanje. Tudi zadnji nastop je občinstvo v Kazini z zadovoljstvom pozdravljalo. Jeseničani so se predstavili s številnimi ljudskimi plesi iz raznih krajev Jugoslavije ob spremljavi instrumentalnega orkestra. Nekaj domačih napevov je zaigral tudi instrumentalni kvintet, pevci pa so zapeli več jugoslovanskih narodnih in Avsenikovih pesmi. Med plesi je občinstvu posebno ugajal špartski svatovski ples, šaljivo hrvatsko kolo in plesi iz Vojvodine. Zelo ubrano ter uspešno je nastopil tudi vokalni kvartet.

jb

Mladi kranjski glasbeniki že drugič na Bledu

Pretekli četrtek zvečer je v Kazini na Bledu na povabilo TD gostovala Glasbena šola iz Kranja. Na koncertu je sodeloval 30 članski orkester in 6 solistov iz razredov za violino, klavir in solo petje. Program je bil zelo obsežen; obsegal je skladbe klasičnih in sodobnih skladateljev. Občinstvo, ki je napolnilo dvorano v Kazini, je bilo z izvajanjem mladih glasbenikov zelo zadovoljno in jih je po vsaki točki programa nagradilo z močnim aplavzom. To gostovanje je bilo v letošnji sezoni že drugo. Na Bledu pa so izrazili željo, da bi v kratkem spet gostovali. Posebno inozemski gostje so bili presenečeni in navdušeni nad preciznim izvajanjem orkestra, ki ga sestavljajo mladi glasbeniki. Glasbena šola bo v nedeljo gostovala v Avstriji, v kratkem pa se bo odzvala povabilom v Pulo in Novo Gorico. Tja bo odšel tudi instrumentalni ansambel, ki ima na programu zabavno in ljudsko glasbo.

-ča

»Ne maram dvoličnosti, zato želim, da moje slike govorijo isto, kot govorim jaz,« tako mi je rekel tovariš Gaberc ob koncu najinega razgovora in ni naključje, da sem prav s temi njegovimi besedami začela zapiske z razgovora. Zrel in živšen ustvarjalčev pogled na življenje je dal osnovni motiv slikam, ki ga je opaziti na vseh razstavljenih delih - oljnih slikah.

Po ogledu slik sem lahko takoj ugotovila, da je njihov pretežni del iz Begunj in okolice. »Gotovo imate za to tehten vzrok?« sem povprašala tovariša Gaberca.

»Veš, poet, svoj dolg... če uporabim Zupančičeve besede. Rojen sem bil v Begunjah, tu sem preživel rano mladost, tu sem bil tudi kot partizan. Žalostno zgodovino tega kraja sem tako sam preživljal in tem vtisom iz mladosti ne morem pobegniti, pa jih tako želim tudi slikarsko obdelati. Iz Begunje in okolice sem naslikal približno 60 olj. Svojo prvo razstavo sem zato želel prav tu prirediti in hvaležen sem upravi Muzeja, da mi je to omogočila.

»Kje se je začela vaša slikarska pot?«

»Po precej burnem življenju, saj sem obiskoval 6. razred gimnazije, ko se je pričela vojna, ki me je potegnila na prisilno delo v Avstrijo, kjer sem uspel maturirati, pobegnul sem v partizane in osvoboditev dočakal kot oficir JLA, kar sem bil do leta 1951. V centralnem domu JLA v Beogradu sem se vpisal v likovni krožek in že po treh mesecih naredil sprejemni izpit na Akademiji za likovno umetnost. Po končanem študiju sem bil sprejet za asistenta na Akademiji v Beogradu, kar sem še danes.«

»Stiri leta je že, kar ste končali študij, kako to, da prvič razstavlja?«

»Smatral sem, da mi je potrebno vsaj štiri leta intenzivnega dela pred razstavo. Neredko se dogaja, da hočejo slikarji prehitro razstavljeni in se zaradi prevelikega dela hitro izživijo in obnemorejo kot ustvarjalci.«

»Kaj vas vodi pri ustvarjanju?«

Važno mi je predvsem to, kaj bodo slike ljudem povedale, zato slikam tako, da sem jim dostopen. Slikam kar doživljam in kar vidim. Najlepa lastnost, ki jo ima lahko umetnik, se mi zdi iskrenost. Sam si ne iščem vzornikov, pač pa spoštujem in cenim tradicijo. - Abstraktni umetniki radi poudarjajo, da so izraz današnjega časa, toda menim, da v imenu časa lahko nastopa le tisti, ki ta čas res doživlja, to je pa lahko abstrahist prav tako kot realist.«

»Kateri slikarski smeri pripadate?«

»Predvsem bi bil rad slikar - umetnik, sam se nisem opredelil za nobeno smer.«

»Gotovo so vam neke od slik najbolj pri srcu?«

»Na počitnice prihajam psihično utrujen in v samotni soteski, skal, sem našel samega sebe in zdi se mi, da so mi te oblike izredno blizu in humane. S slikami iz soteske sem sam najbolj zadovoljen, ker so v največji meri odraz mojih razpoloženj in po mojem likovno manjvrednejše.«

»Sami ste mi obrnili pozornost na vsebinsko zelo bogato sliko - pogled skozi srednje-«

veško strelsko lino gradu Kamen na grobišče talcev v Begunjah. Kaj še lahko poveste o tej sliki?«

»Če hočemo, da bo umetnost res umetnost, ne sme biti v službi propagande, zato se vsi umetniki zelo neradi lotevajo takih tem. Vseeno sem poizkusil. Na splošno velja, da je naše kraje izredno težko slikati, ker so prenapolnjeni z lepoto, ki je bila že nešteto krat zlorabljena in zato slike kaj rade izzvenijo kičasto (na primer kozolec ali kmečka hiša). Zato sem hotel gledati svojo vas s posebnega aspekta in so motivi dokaj novi.«

»Na svetu je bilo in je nešteto slikarjev. Ali mislite, da je mogoče samo enega od njih izločiti in postaviti na prvo mesto. Tu mislim predvsem na Picassa.«

»Picasso je izredno iznajdljiv in uspel je, da v sebi izkoristi in združi dosežke preteklosti, jim da osebno noto in tako postane velik. Šel je skozi razne faze razvoja in vedno ustvaril zares vredna dela, zato ga je treba ceniti kot velikega slikarja.«

Za uspeh umetnosti je prav gotovo najvažnejša moralna podpora in pozornost soljudi. - Presenetil me je uspeh kranjskega Muzeja, ki je s svojim programom veliko pripomogel k vzgoji ljudi, kar se vidi že po tem, kako ti pristopajo k slikam samim. Posebno razveseljivo je število mladine, ki neorganizirano obiskuje razstave in se tako sama usposablja za pravilno vrednotenje slik.«

»Kakšen je izgled za umetnost v bodočnosti?«

»Umetnost bo toliko časa, kot bodo zdravi ljudje s svojo miselnostjo. Življenje se mehanizira, prav v bodočnosti, v tempu silnega razvoja tehnike in znanosti bo imela umetnost posebno mesto. Za življenje še zdaleč ni dovolj samo telesno udobje, ki ga da komfort, ker ne zadostuje za popolno srečo. Emocionalna stran življenja je bila vedno važna, pa bo tudi v prihodnje. Sreča je prav v odnosih med ljudmi in ravno v tem smislu igra umetnost veliko vlogo, ker je splošna in internacionalna.«

Metka Sosič

Danes zvečer bo v kranjskem »Storžiču« premiera jugoslovanskega filma »Kočija sanj«

FILMI, KI JIH GLEDAMO

VELIKE DRUŽINE

V prvem poglavju Manifesta Komunistične partije, kjer govorita Marx in Engels o odnosih med proletarci in kapitalisti pravita med drugim tudi naslednje: ...kjer je buržoazija prišla na oblast (z besedo buržoazija je tu mišljen razred sodobnih kapitalistov) ...ni pustila med človekom in človekom obne vezi razen gola interesa brezčutnega plačila v gotoviti ... osebo dostojanstvo je pretopila v menjalno vrednost.« Film francoskega režiserja Menysa de la Patellierea po romanu Maurica Druona je podoba tega brezčutnega sveta, kjer ni več nikakršnega prostora za sree in je denarnica celo vstopnica med vrhove znanstvenega in umetniškega sveta. V tem svetu se na robovih bankovcev ne srečujeta samo oče in sin, ampak vsa ta velika družina, ki si je skozi stoletja z brezvestnim eksploatiranjem najbednejših uspela priboriti najvidnejša mesta v družbi. Med njimi ni niti ene svetle osebe. Pač - morda bi bil to (do neke mere) sin Francois - toda tudi njega je treba naučiti gledati družino, delave, prijatelje skozi banalno... Toda včasih tudi lutke po svoje zaplešejo...

Tako odkritosrčne filmske izpovedi so redke in če k tendenci prištevamo še imena kakor so Jean Gabin, Pierre Brasseur, Jean Desailly lahko brez kakršnega koli premissljanja trdimo, da smo se tokrat srečali z izredno mojstrovino francoske kinematografije. Film zaradi svoje izrazito hladne pripovedi o tem brezvestnem svetu še toliko bolj pritegne. Jean Gabin pa je v filmu ustvaril nepozaben lik, ki morda celo izstopa iz njegovega albuma že tako ali tako odličnih kreacij. J. K.

PRFOKS

Na povsem drugačen, komedijski način obravnava morda nič manj važen problem sodobnega zahodnega sveta nemški film PRFOKS. Vendar pa ni tako uspel, tako dojemljiv, predvsem pa ne tako dosleden v obravnavanju svoje snovi - huliganstva - kakor smo to lahko ugotovili pri prejšnjem filmu. Po dokaj uspelem začetku in zapletu, v katerem je predvsem dobro začrtan tipično šolski korektni profesor, dosti jasno označeni in obsojeni pa so tudi huligani njegovega razreda, se film s skonstruiranim in neprepričljivim preobratom, ki ga je zahtevala komedijska koncepcija dela, v razpletu razvije proti pretirano in neutemeljeno optimističnemu zaključku, ali točneje happy endu. Zaradi tega film pristane nekje na povprečju, je predvsem v drugem delu močno skonstruiran in prisiljen in nas zato ne zadovolji. Vlogo profesorja je zelo dobro postal Heinz Rühmann (zanjo je dobil lani Lubitschevo nagrado), medtem ko se med dijaki ni nobeden posebno vidno uveljavil s svojo igro. -do

Bled je primeren kraj tudi za prireditve večjega obsega

Blejski jazz festival je bila v letošnji sezoni nedvomno največja prireditev na Bledu, saj si jo je v štirih dneh ogledalo več tisoč ljudi, domačinov in tujcev. Dva koncerta, v četrtek in zadnjega v nedeljo je snemala ljubljanska televizija, občinstvu pa sta ju prenašala tudi zagrebška in beograjska televizija.

Na festivalu je nastopalo blizu 100 izvajalcev iz vseh večjih krajev v državi. - Razumljivo, da organizacijske priprave in izvedba takšne prireditve ni lahka stvar. Poseben organizacijski odbor ob tesni podpori blejskega turističnega društva pa je to delo dobro opravil, saj se je festival odvijal brez zastojev in večjih težav.

No, prav letošnji jazz festival je potrdil dejstvo, da je Bled zelo primeren kraj tudi za prireditve večjega obsega, torej ne samo za športne, ampak tudi za kulturno-umetniške, glasbene revije, zabavne in podobno. Občinstva je v sezonskih mesecih tamkaj dovolj, tudi kraj sam je glede na prirodne lepote in lego, saj so prometne zveze možne na vse kraje, dokaj primeren. Dvorana sama pa, čeravno je prostorna, posebno če odprejo še stranske prostore in balkon, je že skoraj premajhna. Z adaptacijami bi jo bilo celo moč povečati, vendar pa v perspektivnem razvoju turizma na Bledu predvidevajo gradnjo nove dvorane.

Za potrebe domače kulturno-prosvetne dejavnosti pa je sedanja dvorana Kazina dokaj neprimerna, saj je ni moč kuriti, razen tega pa je zelo velika in tudi nima primernege odra. jb

Mladinsko gledališče v Kranju

Prešernovo gledališče v Kranju snuje v okviru dramske sekcije »Svoboda«. Mladinsko gledališče. Potreba po ustanovitvi le-tega se je pokazala zaradi nujnosti izpopolnitve vrzeli, ki je nastala med dramsko sekcijo in podmladkom pri dramski sekciji, ki že obstoja. Rast članov od Podmladka preko mladinskega gledališča do dramske sekcije bo tako kontinuirana in bo vsekakor pripomogla k pridobitvi zares sposobnih gledaliških amaterjev. Zato naj se vsi mladinci in mladinke od 16. do 24. leta, ki čutijo ljubezen in spoštnost do dramske uletnosti, zglase v Prešernovem gledališču do 30. septembra.

Na pragu nove sezone v Čufarjevem gledališču na Jesenicah

Priprave za novo sezono v Čufarjevem gledališču na Jesenicah so že v polnem teku. V minulih letih se je gledališka sezona začela dokaj pozno, v sredini novembra, letos pa je začetek nove sezone predviden že v sredini oktobra. Vaje za klasično komedijo W. Shakespeara »Sen kresne noči« so že v polnem teku, pa tudi Mladinski oder se skrbno pripravlja na uprizoritev Gorinškove pravljice »Silni bič«. Letošnji program predvideva v sezoni 1960/61 kar deset premier, to je sedem za odrasle, tri pa za mladino v okviru Mladinskega odra. Ze omenjenima deloma bodo še do Novega leta sledile naslednje premiere: drama Gow-d'Useua »Globoko so korenine«, ki obravnava rasistični problem v Ameriki, duhovita komedija, ki smeši psihopatsko obsedenost zahodnega sveta »Namišljeni zdravnik«, mladinska igra M. Stanteta »Kekec« in za Silvestrov večer renesančna komedija Machiavellija »Mandrakola«. Torej v prvi polovici sezone kar šest premier, ostale štiri do konca sezone pa bodo izbrane iz okvirnega repertoarja s posebnim, ozirom na proslavo 20. obletnice ljudske revolucije in revijo amaterskih družin Slovenije ter revijo mladinskih odrov Slovenije pomladi leta 1961. - Predvideni razgovori z abonenti in gledališko publiko naj bi tudi prispevali k izboljšanju repertoarne politike gledališča, obenem pa tudi predstavljali tesnejšo vez med gledališčem in gledalci pri urejanju vrste problemov, kot so abonmaji, gostovanja, organizacija predstav in

ne nazadnje tudi njih kvaliteta. Ob vsem tem si gledališče obeta zagotoviti še večje število ljubiteljev gledališke umetnosti in se v še večji meri vključiti v splošno kulturno in estetsko vzgojo delovnega človeka. Vse te večje in obsežnejše naloge gledališča bodo seveda terjale tudi večje nazore celotnega gledališkega kolektiva, z večjim obiskom in s tem vstopnino, pa bi se pokrili tudi večji materialni izdatki. Zelo visoki stroški prevozov narekujejo v sezoni občutno zmanjšanje gostovanj na številnih odrih, kjer je bilo doslej Čufarjevo gledališče zmerom zelo dobrodošel gost. - Problem teh - kulture in razvedrila željnih krajev - bo ostal odprt, za njegovo rešitev pa bi bilo morda prav zainteresirati prizadete občine, ki naj bi skušale pokriti vsaj del stroškov gostovanj v krajih na njihovem teritoriju. Problem zase so tudi gostovanja poklicnih gledaliških hiš na Jesenicah, ki so zaradi oddaljenosti odrezane od umetniških dosežkov ljubljanske Drame ali Mestnega gledališča. Sredstva, ki jih n. pr. sindikalni odbori trošijo za kolektivne obiske, običajno predvsem cirkusa in Ljubljani, bi se dala boljše izkoristiti, čeprav seveda ne gre podcenjevati tudi potrebe po zgolj razvedrilo namenjenih prireditvah. Toda ob dejstvu, da v vseh petnajstih letih po vojni število gostovanj poklicnih odrov na Jesenicah ne presega števila deset, se je že vredno zamisliti. Čufarjevo gledališče ne razpolaga s sredstvi, ki bi zagotovila taka gostovanja, s še tako požrtvovalnim de-

lom pa v amaterskih pogojih ne more nuditi umetniških gledaliških dosežkov poklicnih hiš, do katerih ima vso pravico prav jeseniški delovni človek.

Z letošnjo otvoritveno premiero na Čufarjevo gledališče na Jesenicah tiho proslavilo tudi petnajstletno obstoja in dela. Številke, 116 premier, 115 predstav in nekaj manj kot 400 tisoč obiskovalcev v petnajstih letih, povedo dovolj, ne pa vsega. Koliko vaj, žrtvovanega prostega časa, sobot in nedelj precejšnjega števila gledaliških intuziastov, koliko upanj, pričakovanj, pa tudi razočaranj in obupa je skritih v teh številkah vedo samo tisti, ki so jih kovali. Bodi kakorkoli že, te številke so tudi porok za nadaljnje še uspešnejše delo in priznanje ne samo gledališčnikom, temveč tudi občinskimi forumom za vso materialno in moralno pomoč. Obenem pa je tudi priznanje publiki, ki zvesto spremlja napore gledaliških amaterjev na Jesenicah in zna ceniti njihovo požrtvovalnost. Zeleti bi bilo, da tako ostane tudi v naprej.

In za konec še star refren: stoli v dvoranah in centralna kurjava! Ne samo za gledališče, temveč za vso družbeno skupnost Jesenic, saj je gledališka dvorana edina na Jesenicah in se je poslužujejo prav vsi. Najskromnejša oprema skromne sobice je vsaj trden stol, na katerem se lahko brez skrbi usedeš in v zimskih mesecih vsaj zadosten vir toplote. In vsaj to je nujno za sleherni dvorano! Upajmo, da se ta refren ne bo več predolgo ponavljal. -nj

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR V ŽELEZNIKIH

bi honorarno zaposlil UPOKOJENE UČITELJE na naslednjih osnovnih šolah:

1. Martinj vrh - 1 učitelj
2. Sorica - 2 učitelja
3. Lenart - 1 učitelj
4. Bukovščica - 1 učitelj

Učitelji bi prejeli za svoje delo honorar v višini osnovne plače odgovarjajočega plačilnega razreda in polozajne plače, posebni dodatek za težko mesto od 3000 do 5000 dinarjev, brezplačno stanovanje in kurjavo ter dodatke, kakršne terja organizacija pouka.

Na vseh omenjenih šolah je opremljeno družinsko stanovanje. - Interesenti naj se takoj osebno ali pismeno obrnejo na ObLO Železniki.

Občinski ljudski odbor Železniki

TRGOVSKO GOSTINSKO PODJETJE »DELIKATESA« Kranj

sprejme takoj

1. 2 kuharici
2. 1 natakarja
3. snažilko

POGOJI:

pod 1. samostojna kuharica, kvalificirana z vsaj 5 let prakse hotel. kuhinje ali samostojna kuharica, polkvalificirana z 8 let prakse hotelske kuhinje;

pod 2. kvalificiran gostinski delavec.

Pismene ponudbe z življenjepisom poslati takoj na upravo podjetja.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 25. SEPTEMBRA DO SOBOTE, 1. OKTOBRA

NEDELJA,
25. septembra

- 6.00 Z domačimi napevi v nedeljsko jutro
- 6.40 Prireditve dneva
- 6.45 Vedri zvoki
- 7.15 Igrajo godbe na pihala
- 8.00 Mladinska radijska igra
- 8.40 Iz albuma otroških pesmi
- 8.55 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.45 Ljudske pesmi raznih narodov
- 10.00 Se pomnite, tovariši...
- 10.30 Majhna orkestralna matineja
- 11.00 Izbrali smo za vas
- 11.30 Sodobno zdravljenje TBC bolnikov
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I.
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Za našo vas
- 13.45 Koncert pri vas doma
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II.
- 15.15 Reklame
- 15.30 Igrajo Beneški fantje
- 15.45 Praznik v ruski vasi
- 16.00 Melodije, kot so vam všeč
- 17.00 Sport in glasba
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.05 Glasbeni variete
- 21.00 Sportna poročila
- 21.10 Prvi koncert za klavir in orkester
- 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
- 23.10 Koktajl pred polnočjo
- 23.50 Prijeten počitek

PONEDELJEK,
26. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poje Nat »King« Cole
- 8.20 Za otroke
- 9.00 Od Haydna do Čajkovskega
- 10.10 Za ljubitelje sodobnih popevk in ritmov
- 11.00 Štirje odlomki iz Cileove opere Adriana Lecouvreur
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Majhen solistični koncert harfistke Lučke Kuret
- 12.00 Veselo skozi vas...
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Jože Sparing - Letošnje napake v agrotehnikih pšenice
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Jesenski motivi narodne pesmi
- 14.00 Domovina, simfonija v enem stavku
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 »Med Brice«
- 16.00 Naši popotniki na tujem
- 16.20 Veliki zabavni orkestri
- 16.40 Sopranistka Tatjana Hoškova
- 17.10 Soferjem na pot
- 18.00 Operne melodije
- 18.40 Kulturni globus
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Trikrat deset
- 20.30 Simfonični koncert
- 22.15 Iz naših studiov
- 23.10 Nočni akordi
- 23.50 Prijeten počitek

TOREK,
27. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Iberia, simfonična suita
- 8.35 Operetni zvoki
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Poje Mariborski ženski vokalni kvintet
- 9.45 Popularne skladbe za violino igra Uroš Prevoršek
- 10.10 Ura za optimiste
- 11.25 V tričetrtinskem taktu
- 11.30 Slike z razstave
- 12.00 Pesmi dobre volje
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Mitja Černe: Smolarjenje
- 12.25 Klavir v ritmu
- 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja

- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Pojo naši pevci
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 14.35 Igramo za vas
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Radijski tečaj za fotoamaterje
- 15.45 Lokoviška polka in druge domače
- 16.00 Listi iz domače književnosti
- 16.20 Predstavljamo vam znamenite orkestre
- 17.10 Razgovor z volivci
- 17.20 Melodije raznih dežel
- 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike

- 18.15 Parada plošč
- 18.50 Človek in zdravje
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Poje pevski zbor »Branko Krstanović« iz Beograda
- 20.30 Radijska igra
- 21.45 Igra orkester Slovenske filharmonije
- 22.15 Spomini na Kurta Weilla
- 23.10 Nočni komorni koncert del Danila Svare

SREDA, 28. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Poje zbor Slovenske filharmonije
- 8.30 Europa ekspres
- 9.00 Radi bi vas zabavali
- 10.40 Arije in dvospevi
- 11.00 Glasbene razglednice
- 11.30 Družina in dom
- 11.40 Serenada za godala
- 12.00 Polke, valčki in koračnice Silva Tamšeta
- 12.15 Kmetijski nasveti - Cirila Bambič: Pomen toplega obroka za šolskega otroka
- 12.25 Pet pevcev - pet popevk
- 12.40 Pet minut za novo pesmico
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Klavirske skladbe
- 13.50 Zabavni orkester RTV Beograd
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Zapeljivec, simfonična pesnitev
- 15.15 Reklame, obvestila in zabavna glasba
- 15.40 Priljubljeni pevci jugoslovanske zabavne glasbe
- 16.00 Novost na knjižni polici
- 16.20 Koncert po željah
- 17.10 Deset minut iz naše beležnice
- 17.20 Parada plošč
- 18.00 Kulturna kronika
- 18.20 Štiri skladbe za violino in klavir
- 18.45 Radijska univerza
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Opera Trubadur
- 23.10 Za ljubitelje sodobnih popevk in ritmov
- 23.55 Prijeten počitek

ČETRTEK,
29. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Rapsodija
- 8.25 Nasi glasbeni uspehi v preteklem letu
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Od tanga do rumbe
- 10.10 Med lepimi melodijami
- 11.30 Oddaja za cicibane
- 12.00 Slovenske narodne pesmi
- 12.15 Kmetijski nasveti - ing. Ciril Remic: Motorna ročna žaga in vitlo
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Igra Mariborski godalni ansambel
- 13.50 Glasba za razvedrilo
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Radijski tečaj za fotoamaterje
- 16.00 Iz svetovne književnosti
- 15.45 Ciganske pesmi

- 16.20 Parada plošč
- 17.10 Petdeset minut turizma in glasbe
- 18.00 Iz oper Richarda Wagnerja
- 18.30 Sportni tednik
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.50 Kralj Ojdipus - literarna oddaja
- 21.30 Daljni ljubici
- 22.15 Plesna glasba iz vsega sveta
- 23.10 Nočni koncert

PETEK, 30. septembra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.25 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Orkestralni operni odlomki
- 8.30 Za vsakogar nekaj
- 9.00 Glasbeni variete
- 10.10 Samospeli jugoslovanskih skladateljev
- 10.40 Zvočna mavrica
- 11.00 Za prijetno dopoldne igra trio Slavka Avsenika
- 11.15 Naš podlistek
- 11.35 Simfonija št. 102
- 12.00 Dobra volja je najboljša...
- 12.15 Kmetijski nasveti - Rozika Zigon: Otroška obutev
- 12.25 Majhni zabavni ansambli
- 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Melodije po vašem okusu
- 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 14.35 Operne arije-poje Maria Callas
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Zborovske skladbe Emila Adamiča
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 14 preludijev
- 16.40 Od popevke do popevke
- 17.10 Razgovor z volivci
- 17.20 Popoldanski koncert
- 18.00 Na balalajko igra Rus Leonid Vladimirov
- 18.15 Trio Andreja Blumauerja
- 18.30 Iz naših kolektivov
- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Pesmi Poljske
- 20.15 Tedenski znanstveno-politični pregled
- 22.15 Mladim plesalcem
- 23.10 V ritmu današnjih dni
- 23.55 Prijeten počitek

SOBOTA,
1. oktobra

- 5.00 Dobro jutro
- 5.10 Nekaj domačih
- 6.30 Reklame
- 8.05 Italijanska pevka Miranda Martino
- 8.20 Klavirske skladbe Edvarda Griega
- 8.40 Zumberške narodne
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Za prijetno razvedrilo
- 10.10 Od tu in tam
- 11.30 Pionirski tednik
- 11.50 Zabavni orkester RTV Ljubljana
- 12.00 Po širni Makedoniji
- 12.15 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v oktobru
- 12.25 Zabaven opoldanski spored
- 12.45 Koncert za violino in orkester
- 13.15 Obvestila in zabavna glasba
- 13.30 Z domačimi ansambli in pevci v sobotno popoldne
- 13.50 Iz opernega sveta
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Reklame in zabavna glasba
- 15.40 Amerikanez v Parizu
- 16.00 Na platnu smo videli
- 16.20 Z melodijami čez kontinente
- 16.45 Iz najnovejšega repertoarja Jugotona Armenije
- 17.10 Pesmi in plesi iz
- 17.25 Parada plošč
- 18.00 Poje moški komorni zbor iz Celja
- 18.45 Okno v svet
- 18.20 Zvočni kaleidoskop

- 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
- 20.00 Pojdmo na Štajersko...
- 20.25 Sobotni mozaik
- 22.15 Oddaja za naše izseljence
- 23.10 Zaplešimo še enkrat

Televizijski spored

NEDELJA, 25. SEPTEMBRA

- 9.30 Kmetijska oddaja
- 10.00 TV film o Lesie
- 16.15 Prenos športnega dogodka
- 20.00 Sedem dni
- 20.30 Kronika o siromašnih ljubimic, celovečerni italijanski film

PONEDELJEK, 26. SEPT.

- 19.00 Televizijski pregled
- 19.15 Televizijska pošta
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Tedenski športni pregled
- 20.30 Celovečerni film

TOREK, 27. SEPTEMBRA

- 20.50 Dalje prenos sporeda italijanske televizije

SREDA, 28. SEPTEMBRA

- 18.00 Sestanek ob šestih
- 18.30 Svet v znakah
- 19.00 Čas, ljudje in dogodki - reportaža
- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 TV helikopter - reklamna oddaja
- 20.30 Mladi pevci pred mikrofonom
- 21.30 Portreti in srečanja - kulturna oddaja

ČETRTEK, 29. SEPTEMBRA

- 18.00 Mladinsko tekmovanje
- 18.30 Mister George, televizijski film iz serije Interpol
- 19.00 Atomska energija
- 19.30 TV obzornik
- 20.00 TV dnevnik
- 20.17 Dokumentarni film
- 20.30 Daphie in Chloe, prenos baleta iz ljubljanskega opernega gledališča

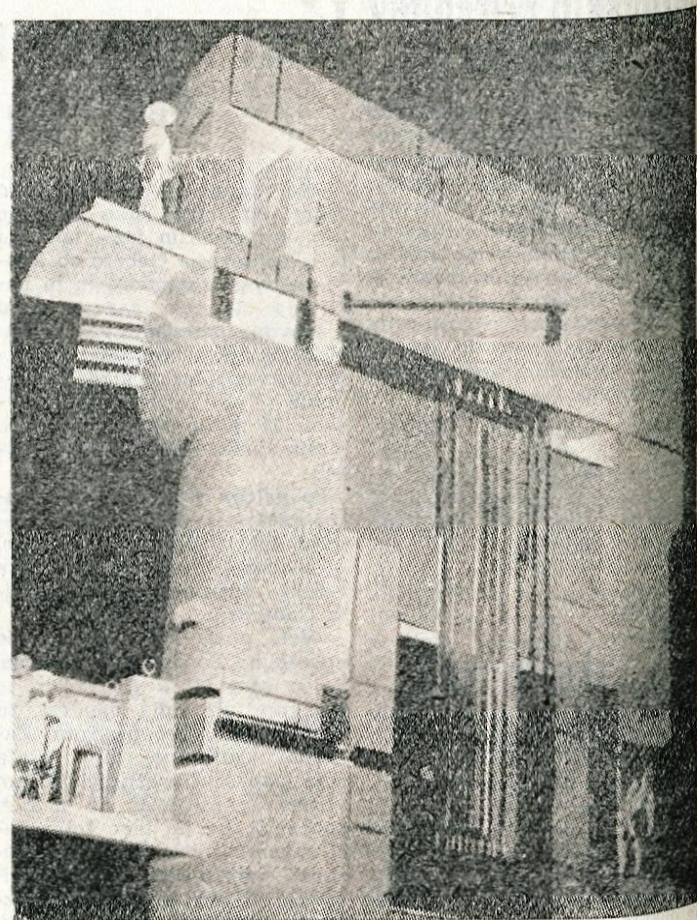
PETEK, 30. SEPTEMBRA

- 20.00 TV dnevnik
- 20.15 Mikrofon je vaš

SOBOTA, 1. OKTOBRA

- 18.00 Krešo Kolman: Moj prvi polet - oddaja za mladino
- 20.00 TV dnevnik
- 20.20 TV reklame
- 20.30 Servisna postaja - zabavna oddaja
- 21.30 Serijski film

ZANIMIVOSTI OD VSBPOVSOB

Reaktor RA za 6,5/10 MW. Maketa reaktorja, ki deluje v Vinčih, je bila razstavljena na Beograjskem sejmu tehnike in je pritegnila štehernega obiskovalca.

Vojni zločinec - konzul v Honkongu

Poljsko vrhovno tožilstvo za odkrivanje hitlerjevskih zločinov je doslej objavilo 11 ton biltenov, ki vsebujejo dokazni material o hitlerjevskih zločinih v Poljski. V kartoteki komisije je registriranih okrog 12.000 zločincov. Doslej je Poljski izročeni, a tudi obsojeni, vsega skupaj okrog 2000 zločincev. V zadnjem času so jih, res, zaprli nekaj v Zahodni Nemčiji.

Dokumenti omenjene komisije govorijo tudi o zločincih, ki so na svobodi. Eden izmed njih je Heinz Rheinefahrt - bivši SS-gruppenführer, le-ta je po nalogu Himmlerja prvi prispel s svojim policijskim oddelkom iz Poznania, da bi sodeloval pri zadrževanju varšavskega upora. Pod njegovim neposrednim vodstvom so bili izvršeni v predmestju Vola množični pokolji. Po bolnišnicah so pobili zdravnike in bolniško osebje. Dances je Rheinefahrt župan v Westerlandu, na otoku Solt v Zahodni Nemčiji.

Otto Bräutigam, sedaj konzul Federativne republike Nemčije v Honkongu, je odgovoren za deportacijo nekaj stotisočev Židov, od tega za okrog 110.000 iz Romunije. V Zahodni Nemčiji svobodno živi hitlerjevski višji oficir Zispilus in komandant Varšavskega geta Fuchs. Prvi je danes šef policije v Hanovru drugi pa (prav tako kot med vojno) njegov namestnik.

LETNI ODDIH NA KOLESU

Miloje Milutinović, uslužbenec gostinskega podjetja »Avala« v Kragujevcu, je letos že drugič prebil svoj letni dopust na kolesu. Med lanskim in letošnjim oddihom je ta »potnik po Jugoslaviji«, kot ga imenujejo prijatelji, prevozil na svojem kolesu več tisoč kilometrov. Kolesarski klub »Radnički« v Kragujevcu, čigar član je, ga je nagradilo z ročno uro. Lani je Milutinović med dvajsetdnevnim oddihom prevozil na kolesu 3000 kilometrov.

Nedolžno obsojen 37 let v izgnanstvu

Pred nedavnim se je vrnil v vas Paulestre v Franciji po 37-letni odsotnosti Noel Espiot, ki je bil leta 1923 obsojen pred sodiščem v Nimmesu zaradi tatvine na 8 let strogega zaporja. V vasi je ostalo le malo ljudi, ki se ga še spominjajo, vendar so vsi, ki so preživeli burna desetletja odsotnosti svojega rojaka, trdno prepričani, da je bil nedolžno obsojen. Potem, ko je preživel dve leti kot jetnik na otoku Re, so ga premestili v Cayenne. Ogorčen zaradi nečloveškega postopanja z jetniki v tej koloniji izgnancev, je Espiot organiziral beg in nekega dne pobegnil s sedmimi drugimi kaznjenci. Begunci so se v pirogi spustili vzdolž po valovih Orinoka in preden so prispeli v Venezuelo, so prebili nekaj mesecev med Indijanci, ki pred njimi še nikdar niso videli belih ljudi. Venezuelske oblasti so takoj zaprle begunce, ki niso imeli dokumentov in zaprli so jih najprej v zapor Guayana, nato pa v zloglasno taborišče diktatorja Gomeza. V tem taborišču, kjer prej v zapor Guayani, nato pa v tisoč zapornikov in kriminalcev, je bilo interniranih več deset tropskim soncem za prgišče hrano. Ljudje so umirali v tisočih. Ko je pretrpel nekaj let tega

pekla, je Espiot ponovno pobegnil. Po zaslugi nekega prijatelja je dobil lažne dokumente in začel je novo življenje pod imenom Manuel Sanchez. Izučil se je galvanoplastike in lepo je zaslužil s tem, da je zlatil in srebril razne predmete.

SVETILNIK NA SONČNI POGON

V Ameriki so pred nedavnim zgradili svetilnik, ki uporablja za pogon sončno energijo. Na vrhu stolpa je 300 sončnih celic, ki absorbirajo sončno energijo s pomočjo baterij. Preko dneva se električna energija akumulira v baterije, ko pa se zvečer, vklopi avtomat napravo in svetilnik začne osvetljevati morsko gladino vse do 10 km daljave.

PNEVMATIČNE BLAZINE ZA ZAVAROVANJE TOVORA

Pri prevozu občutljivih predmetov se ti pogosto poškodujejo. Da se to ne bi dogajalo, sedaj ponekod že uporabljajo velike zračne blazine, ki jih nameščajo pod ali med tovor. Blazine uporabljajo pri prevozu z letalom, z avtomobili ali z vlakom.

Vendar so bila to leta civilne smrti, ker je Espiot ves čas živel pod tujim imenom in hrepenel, da bo nekega dne le videl svoje roditelje in vse svoje drage v daljnem rojstnem kraju. Zaman je bivši kaznjenez iz Cayenne s pomočjo raznih posrednikov skušal dobiti dovoljenje od oblasti v Franciji, da bi se vrnil domov in da bi mu odpustili ostali del kazni. Njegovega primera niso mogli rešiti več kot 20 let.

Sele pred nedavnim je predsednik francoske republike odobrila Espiotu povratek v domovino in ga osvobodila kazni. Čeprav ima 62 let, sta Espiota pričakala v rojstni vasi oče in mati, ki se živita. Ze prvi dnevi novega življenja bivšega kaznjence so potekali v znamenju mrzličnih naporov, da bi se obnovil proces, na katerem je bil nepravilčno obsojen in da se dokaže njegova nedolžnost. Krajo, za katero so ga obsodili, je v resnici zagrešilo deklet, ki jo je ljubil in ki ga ni hotel izdati. Spričo kesanja je deklet mnogo pozneje priznalo tako priznanje kot samoobtožbo, tako da leži dosije kazenskega procesa Noela Espiota še dalje v pravnih sodnih arhivih v Nimmesu.

ŽARA S PEPELOM

— Trikrat sem se razočaral nad Francijo, — v Angelinem spominu zazveni njegov glas... Prvič, pripoveduje, ko je po mnogih zapletajih v Avstriji in Sviči preko Nemčije stopil s tovariši na njena tla. Takrat so jih hoteli najprej vtakniti v Tujsko legijo, in ker niso marali tja, so jih hoteli izgnati v Nemčijo, a se mu je posrečilo, da je s tovariši v bližini Strasbourga smel francoskim žandarjem štrono in se z njimi napotil do Nancyja in od tam na dolgo pot — peš do Pariza. Drugič se je razočaral v tistih najhujših časih v Spaniji, ko Francija ni hotela pomagati španski republikanski vladi v boju proti Francu ter Italijanskim in nemškim fašistom. Tretjič — ko so se borci za svobodo umaknili v Francijo, kjer jih je vlada vtaknila za bodočo tlo.

— Vladi Ljudske fronte sta se njena »nevtralnost« in mirno gledanje na Mussolinijevo in Hitlerjevo pomoč diktatorju Francu bridko maščevali, — je tedaj pripomnil Slavko.

— Da, — je rekel Joško... — Izdaja Spanije s strani Francije je bila »München« pred Münchenom. Če bi preprečili Mussolinijevo in Hitlerjevo vmešavanje v špansko državljansko vojno, bi Franco nikoli ne zmagal, pa tudi Hitler bi zgubil apetit po Češki in bi se ne upal začeti vojne, katere žrtve je postala tudi Francija. Če za žicami v taborišču Gursu smo dočakali Hitlerjev napad na Poljsko, pa tudi Hitlerjev vdor preko Belgije v Francijo...

Tedaj, zveni v Angelinem spominu Joškotova pripoved, je prejel sporočilo, naj pobežne in se vrne kakor ve in zna v domovino. Kakor mnoge, ga je klicala Partija, ki je že ob okupaciji Avstrije spoznala, da Hitler ne bo prizanesel nobeni državi v Evropi in da bodo borci, prekaljeni v boju proti fašizmu v Spaniji, v času, ki se je nezadržno bližal, potrebni.

Pobegniti je, pripoveduje... Le redkim se je posrečilo. S skrajno opreznostjo, da bi ga Francozi ne izsledili, se je pritihoval do Marseillea.

Marseille... Zatekel se je v neki hotel in nenehno oprezal v pristanišču, kako bi se vtihotal na kako ladjo, namenjeno v Jugoslavijo. Ladje ni bilo. Denar je plahnel, druga pa si ni mogel prisluziti. Samo za nekaj dni ga je še imel. Lotevala se ga je ubijajoča skrb in mu mrtvila voljo.

Počutil sem se kakor pred dobrimi dvajsetimi leti, ko sem po vojni, komaj odrasel otrok pobegnili iz Opatije k sestri, takrat že nekaj let poročeni v Beljaku, — zveni v Angelinem spominu Joškotov zamišljen glas... In vendar je bilo takrat na avstrijsko-italijanski meji njegovo občutje manj tesnobno. Ni bil tako sam kakor v Marseilleu. Z njim je bil brat Francelj. Skupaj sta se bila napotila k sestri Ani prav tiste dni, ko se je najstarejši brat Ivan (njemu se ni posrečilo pobegniti iz francoskega taborišča za španske borce) vrnil s fronte in govoril o revoluciji, o kateri takrat s Franceljom nista vedela skoro nič in je nista razumela. Tudi Ivan se je moral že leto kasneje zaradi revolucijskega delovanja umakniti v Jugoslavijo. V Olovem je odprl krojaško delavnico.

— Kako čudno se je razkropila naša družina, — je zamišljen začel pripovedovati o svoji mladosti... Vse prezgodaj jim je beda ugasnila sanje, ki jih jim je prižgal oče, ko se je odpravil za kruhom v ameriške rudnike. Doma, v Opatiji, kjer je živel v poletnih mesecih mrgolelo toliko bogatih in srečnih ljudi, zanje ni bilo niti kruha in oče je moral v svet. Ko je odhajal, je rekel, naj potrpe. V Ameriki ne manjka kruha, je govoril. Se hitro si bo počasi prisluzil in zemljo si bo kupil. Potem bodo razvili kakor ljudje, je obljubljal. V letu, najkasneje v dveh, bo prisluzil toliko, da bodo lahko prišli za njim.

Otroci smo ga poslušali z odprtimi ušmi, — se je malce oložno nasmehnil... Sanjarili so o Ameriki in morda še bolj zaupljivo kakor mati čakali, kdaj bo oče toliko prisluzil, da bodo lahko odpeljali z njim čez morje v tisto daljno obljubljeno deželo.

Pisma so prihajala. Dve leti je že minilo. Tedaj pa je prišlo pismo, napisano s tujo okorno roko in razblinilo njihove otroške sanje; očeta je v rudniku zasulo. Ostali so sami. Mati in štirje otroci, lačni...

— Kako smo potem odraščali, se ne spominjam več prav dobro. Vem le, da je Ivan, ko se je začela vojna, odšel k vojakom, — se v Angelinem spominu obnavljajo njegove besede. Do tega dne ni vedela, da so se vanjo tako globoko vtisnile. V duši ga sliši, ko pripoveduje, da sta Francelj in on, še otrok, odšla za kruhom v Pulj. Pulj pa je bilo vojno mesto in sta ga morala kmalu zapustiti. Njega so poslali za pastirja v St. Peter na Krasu. Takrat se je poročila Ana in se preselila v Beljak. Pri njej sta takoj po vojni našla zavetje tudi Francelj in on. Ne za dolgo. Zasluzka v Beljaku ni bilo in pobegnita sta v Jugoslavijo.

— Na Jesenice...

Od tedaj Angela pozna njegovo življenje. Postal je hlapec pri hotelirju Paaru. V tovarni mu niso dali dela. Hotelir Paar, ki je bil obenem zastopnik ljubljanske pivovarne »Unions«, pa je potreboval poceni voznika in hlapca za razvažanje piva.

— Čeprav je bil zaslužen beden, se mi je novi kraj priljubil. V telovadnem odseku »Svobode« v delavskem domu sem našel svoj novi dom...

Angela, čeprav pet let mlajša kakor on, se ga še dobro spominja iz tistih dni. Spominja se ga kot mladega telovadca, ki je gibčen, kakor je bil — v telovadnih spretnostih kmalu prekašal vse, čeprav mu je bilo komaj šestnajst let...

— Pa ne samo telovadba, tudi ljudje, ki so govorili o revoluciji, so me privlačevali...

Weissove, Koširjeve, Ravnikove, Vergljeve in besede drugih so ga oblikovale v revolucionarja. Prištevati se je h komunistom, dasi mu, šestnajstletnemu, niso dali izkaznice. Potem, ko je oblast izgnala Weissia in se je morala stranka umakniti v ilegalo, o njej dolgo ni nič vedel. Ko mu je bilo dvajset let in je našel časno zaposlitev pri gradnji tovarniških rak, se je pridružil neodvisni delavski partiji, ki so jo takrat ustanovili. Postal je član njenega sindikata. Iz tistega leta mu je ostala najbolj v spominu proslava, na kateri je Mlakar govoril o oktobrski revoluciji; Farčnik, Skrlj in Grebene, trboveljski mladinci, ki so našli kruh na Jesenicah, pa so zapeli Internacionalno. Takrat jo je prvič slišal, pa mu je segla v srce, da si jo je takoj zapomnil. Ob koncu proslave jo je že prepeval z drugimi s svojim tenorjem.

— Vstanite v suženjstvo zakletih...

»Internacionala« je postala vodilo njegovega življenja. L. 1929 je bil zaradi nje zaprt; policija je bila odkrila, da so s Plešom, Hladejem in drugimi pripravljali simbolične vaje na njen napev.

Potem so se dogodki naglo vrstili; najpomembnejši zanj je nekaterim sprejeli v Partijo. Od tedaj je vselej sledil samo njenemu klicu. Tudi tedaj, ko je partija — zvesta »Internacionali« — klicala v boj proti fašizmu v Spaniji. Angela ve, da je bil med najbolj vnetimi, ki so zbirali prostovoljce za Spanijo. Prvi pozik usoda odhoda z večjo skupino prostovoljcev pa se je ponesrečil. Ladje, ki bi jih morala odpeljati iz Splita po morju, ni bilo. Na otoku Braču so jih zajeli žandarji. Pot do Jesenic jih je vodila skozi zapore v Splitu, Zagrebu in Ljubljani.

— Ti zapori so me napravili še bolj trdovratnega...

Angela ga še vidi, kako je ob teh besedah stisnil pest in pripovedoval, da misli na odhod v Spanijo ni zavrzel. Nenehno je iskal priliko, da bi lahko pobegnili, in pripravljali načrt, dokler se s skupinico tovarišev ni odločil in odšel z njo preko Karavank v Avstrijo.

Znova se je srečal s sestro Ano, pri kateri so se ustavili. Ni ga povsem razumela, zakaj se odpravlja na nevarno pot. S sestriko ljubeznivo ga je svarila pred to potjo in ko to ni očelilo, mu je očitala vibravost in nestalnost.

— Tak si kakor oče, ki ni imel doma obstanka, dokler ga ni doletela nesreča, — mu je rekla.

Velika naloga - usposobiti učiteljice gospodinjstva

V vseh šolah na Gorenjskem je bil že uveden gospodinjstveni pouk. Ker pa je pomanjkanje gospodinjstvenih učiteljic zelo veliko, opravlja Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Kranju zelo pohvalno delo, ko na seminarjih usposablja osnovnošolske učiteljice za pomožne predavateljice gospodinjstva, ali preusmerja učiteljice ročnega dela za predavateljice takega gospodinjstva, kot ga zahteva sodobna šola. Opravljanje te naloge je toliko večjega pomena, če pomislimo, da nekateri šole, in to ne majhno število, nikoli ne bodo imele svoje lastne gospodinjstvene učiteljice, ker le-te ne bi mogle biti polno zaposlene s svojim predmetom.

Letošnje leto so s tovrstnimi seminarji že zelo zgodaj pričeli, saj je bil prvi že v pričetku septembra. Žal se ga je udeležilo le 11 učiteljic.

Na seminarju so v prvem delu poslušale predavanje o hrano-slovju, ki je obsegalo podrobno obdelavo vseh sestavin hrane in je bilo spremljano z uporabo flanelografa.

Drugi del seminarja je obsegal

Male zanimivosti

● Francoska kraljica Maria Antoinetta je imela 1785. leta frizuro, v kateri je bil kot okras naravni rdeči korenček, redkvice in čebula. Take frizure so bile v tem letu zadnji krik mode.

● Neki milanski ženski list je trdil, da Italijanke v hrani največ uporabljajo paradiznik, Nemke krompir, a Skandinavke mlečne proizvode.

● Prva ženska obleka iz umetne svile je bila izdelana pred 70 leti v Franciji.

● Neki britanski strokovnjak trdi, da zares dobra gospodinja zna 369 raznih opravil.

● V Ameriki izdelujejo pravo kavo v tabletah. Določeno število tablet je potrebno spustiti v topli vodi in takoj se dobi črna kava, ki se po okusu in barvi ne razlikuje od drugače pripravljene.

● Leta 1905 je neki človek, ki je zapejal poročeno ženo in je prevzel možu, moral plačati okoli 50 milijonov dinarjev, ker je tako odločilo londonsko sodišče.

● Okoli leta 1600 je v Veliki Britaniji veljal zakon, po katerem se je mož lahko ločil od žene, če je ta uporabljala kozmetična sredstva.

● Sele leta 1957 je bila v Veliki Britaniji postavljena prva žena za sodnika. Do tega časa so moški lahko zavzemali tak položaj.

● Neki zdravnik v ZDA naroča materam, da je otroke, ki se v spanju ne premetavajo, potrebno peljati k zdravniku. Zdravo otroško spanje ne dopušča mirovanja telesa med spanjem.

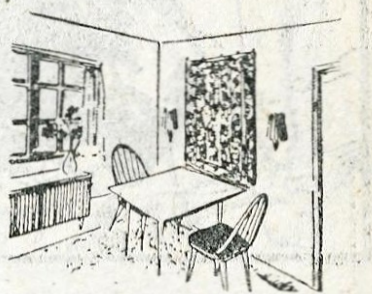
M-O-D-A

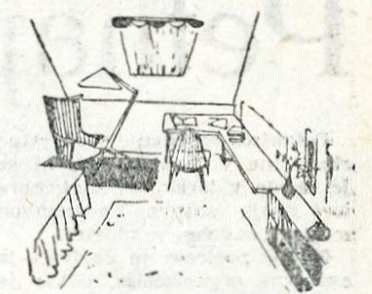
Modna novost so tudi ohlapne, v pasu zavezane bluze, ki so daljše kot kratke jopice. Seveda morajo biti barvno dobro vsklajene s kostimom

Udobno mora biti

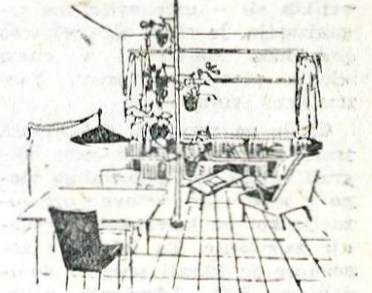
Ogromen kavč je del pohištva, ki vse bolj pripada preteklosti. V sodobno opremljenem stanovanju predstavlja le breme. Danes ga je zamenjalo široko ležišče, brez naslonjala, nad njim so police za knjige, ki zavzemajo zelo malo prostora. Sredina sobe je največkrat prosta, ker so mize primaknjene k stenam ali narejene tako, da se po potrebi lahko plošča privzdigne ali spusti.

UDOBNO MORA BITI — to je prvi pogoj, po katerem se ravna vsi strokovnjaki za notranjo arhitekturo. Nizke omarice na eni strani, plošča mize, ki se lahko spušča, ozka polica za knjige, ki deli prostor na dva dela, — to so v glavnem elementi, ki pripomorejo k udobnosti. Pogosto lahko dosežemo vtis, da sta dva prostora v enem s pokončno zategnjenimi barvastimi vrvicami, s slannatimi pregradami ali z ozko polico, v katero namestimo okrasne predmete in rastline.

Tesen prostor ne bo deloval neudobno, če se znebite staromodnega pohištva. Miza, primaknjena pod okno, nizke omarice in osvetlitev na zidu, so najboljša rešitev za majhen prostor kvadratne oblike.

Da bi bila ozka a dolga soba prijetna, se lahko pregradi z ozkim stebrom. Na njem so pritrjene posode z okrasnimi rastlinami.

Naša hrana Skoraj tri četrtine našega telesa predstavlja voda

Za naš organizem je prav tako, kot za vse žive organizme, voda nujno potrebna. 70% teže človeškega telesa predstavlja voda. Človek potrebuje dnevno približno 2000 do 3500 kubičnih centimetrov vode. Zaužije jo deloma v obliki tekočine, deloma je nevidna v živilih. Voda nastaja tudi pri izgorevanju beljakovin, ogljikovih hidratov in maščob v telesu. Voda v telesu stalno kroži. S krvno tekočino se preliva iz organa v organ ter prinaša potrebne snovi in odnaša odpadke. Voda je v energetskem pogledu brez hranljive vrednosti. Velik prebavne žleze izločajo precejne količine sokov, katerih glavna sestavina je voda. V vseh izločkih žlez je skupaj približno 5 do 8 litrov vode. Skozi ledvice preteče vsak dan okoli 1500 litrov krvi. Tak obtok krvi

in z njo vode je nujno potreben, ker je kri edini organ, ki veže med seboj ostale organe.

Pomanjkanje vode ima težje posledice kot pomanjkanje hrane. Če izguba 10% vode je življenjsko nevarna. Izguba 20 do 22% telesne vode je že smrtno nevarna. Človek lahko izloči več vode, kot jo dnevno s hrano zaužije, ker precejšen del vode nastane pri presnavljanju. — 1 gram maščob, 1 gram beljakovin in 1 gram ogljikovih hidratov dajo skupaj 1 gram vode v telesu.

Naša živila imajo mnogo vode. Zelenjava in sadje jo imata največ, ostala hrana manj.

Le nekaj primerov: solata ima 95% vode, stročji fižol 92%, bruske 92%, grozdje okoli 80%, kruh od 35 do 45% vode, jajca 74%, limona 89%, med 20%.

Kaj je lepota?

Če je kaka umetnost, v kateri so bile žene posebno uspešne, je to vsekakor umetnost, vse okoli sebe urediti tako, da je lepo, elegantno in privlačno. Toda ta umetnost je neredko popačena z nekaterimi izumetničenimi stvarmi.

Če želite biti lepi brez šminke in uhanov, se predvsem trudite, da bo vaše telo gibčno; toda razgibalne vaje morate redno izvajati. Vaje bodo pripomogle, da bo vaše telo gibčno, poleg tega boste imeli lepo držo: mladostno in odločno.

Trudite se, da boste kupovali le prvovrstne stvari. Dobro sešita obleka je vredna desetkrat več kot deset slabih.

Posebno pazite na čevlje in nogavice.

Bodite sveži. Bluzo je lahko oprati in zlikati. Ni potrebno, da jih imate veliko. Važno je le, da so vedno čiste.

Vešče uporabljajte rdečilo. — Njegova naloga je, da poudari tisto, kar je na vas lepega. Vasemu obrazu niso potrebni sloji rdečila, ki mu bodo samo onemogočali, da bi svobodno dihala, a ga ne bodo olespali. Zjutraj se namažite le z dobro hranljivo kremo, še na vlažno kožo, in to bo dovolj. Za tem se neznatno napažite s pudrom, ki po barvi ustreza vašemu tenu. Nič ni gršega kot rumena maska, ki se končuje ob pretirano belem vratu. Rdečilo za lica mora biti skoraj neopazno in v isti barvi kot rdečilo za ustnice.

Oči so zelo važen detalj, zato je najbolje, da jih pustite pri miru. Pomembneje je, da pazite na to, kaj mislite in čutite. Po

gled se ne more našminkati. Oči morajo ostati take, kot so.

Nasmeh je privlačen samo, če je naraven. Če je prisiljen, postane maska. Važno je torej, da ste odkriti, razpoloženi, nikoli zlobni, sovražni... Na kratko rečeno, potrebno je imeti rad svojo okolico. Toda — za lep nasmeh so potrebni tudi negovani zobje. Zato jih pogosto umivajte. Masiranje dlesni je tudi zelo priporočljivo. Ne kadite pretirano.

Lasje morajo biti mehki, bleščeči, negovani, a to ne pomeni tudi pobarvani. Dajte jim podudarek s pričesko, ki vam dobro pristaja.

Tudi roke potrebujejo posebno nego. Predvsem morajo biti zelo čiste. Pranje perila ali posode, umivanje oken, bo dovolj, da se jim povrne belina. Nohti ni treba, da so nalakirani, morajo pa biti lepo oblikovani.

Limona za vse

Limona lahko naredi v gospodinjstvu marsikatero uslugo. Ker za mnogokratne koristi, ki jih imate lahko od limone, mogoče še ne veste, vam jih nekaj navajamo.

GUMIJASTA GOBICA JE SIVA IN MASTNA

Najprej jo operite v mlačni vodi z detergentom, jo potem dobro izperite, dajte v skledico in prelijte z limoninim sokom. Limone potem narežite na koščke in jih dajte v skledico ter vse skupaj poparite z vrelo vodo. Gobico pustite 24 ur, za tem jo dobro izperite. S tem ji popolnoma povrnete čistočo in barvo.

PLESNIVI MADEŽI NA PRTH

Dve žlici amonijaka dajte v liter vode. Namočite čisto krpicino in z njo drgnite madeže. Če ne bodo izginili, zmešajte 20 gramov limonovega soka s 30 grami vode in s to mešanico drgnite madeže. Potem prt splaknite in z milom operite.

MADEŽI OD ČRNILA NA PRTU

Namočite v limonov sok zamazano mesto, položite nanj ko-

lobarček sveže limone. Ko bo prt vpil sok, bo madež izginil. Prt je treba le še oprati.

PRASNI MADEŽI NA PORCELANASTI POSODI

Zmešajte enake dele hladne vode in limonovega soka in s to mešanico drgnite madeže, ki bodo kmalu izginili. Da se ne bi delali drugi madeži, servis od časa do časa operite, četudi ga ne uporabljate, ker posoda, ki se malo uporablja dobi madeže.

VODNI KAMEN V STEKLENEM BOKALU

V bokal vsujete žlico debele soli in sok ene limone in močno potresite. Če je potrebno, pustite mešanico, da uro ali dve stoji in potem spet potresajte. Steklo bokala bo kmalu spet bleščeče.

LIMONA POMAGA TUDI PRI KUHANJU

Gospodinja uporablja limono z ribo, pri pripravljanju krem in pri opešljanju hladnih jedi. Pravi kuharji vedno natrejo meso pred pečenjem z limono. S tem postane meso bolj čvrsto in bolj slastno. Nekaj kapljic limonovega soka na dunajskem rezku in drugih ocvrtih mesnih jedeh bo zelo dobrodošlo.

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

1. Spominjam se ga, kot da je bilo včeraj; okorno je priracal skozi vrata in za njim je šla samokolnica z njegovo mornarsko skrinjo. Bil je visok, širokopleč, temnopolt možakar, prek ramen mornarske suknje mu je padala kita las. Roke je imel žuljave in prek enega lica se mu je vlekla brazgotina od udarca s sabljo. Ozri se je tiho po zalivu in zaokrožil staro mornarsko pesem:

»Petnajst mož na zaboju mrtvega moža,
Ju-hu-hu in polna steklenica ruma.«

2. »Zaliv je zelo prijazen,« je rekel, »in tudi kréma ni napak. Mnogo gostov, tovariši?« Moj oče mu je odgovoril, da jih na žalost ni dosti. »Tem bolj,« je dejal, »to je zame pravo sidrišče.« Možu, ki mu je vozil samokolnico, je zaklical: »Ustavi ladjo in pomagaj mi spraviti skrinjo na obalo. Tu se hočem usidراتi,« je pristavil. »Preprosti človek sem in ne zahtevam nič drugega kot rum, slanino z jajci in onile griček, kamor bom hodil opazovat ladje. Recite mi kar kapitan!« In vrgel je nekaj zlatnikov po tleh.

LJUDJE IN DOGODKI

Petnajsto zasedanje

Petnajsto zasedanje Generalne skupščine v New Yorku, ki se je začelo v torek, 20. septembra ima svoje posebno pomembno mesto v sodobni zgodovini. Močne prerese je doživela ta svetovna organizacija, odkar je konec druge svetovne vojne nastala. Njeni najtežavnejši momenti so bili hkrati najtežavnejši momenti povojnega mednarodnega razvoja. To je bil čas korejske vojne in čas napetosti v drugih delih sveta med to vojno. Tedaj je bila hladna vojna najbližja, Združeni narodi pa so bili v največji krizi. Ena izmed velikih sil – ustanoviteljica organizacije, je sicer začasno celo prenehala sodelovati v enem njenih glavnih organov, Varnostnem svetu.

Glede na razmere, v kakršnih traja zasedanje bi morale odigrati veliko bolj pomembno vlogo v zgodovini svetovne organizacije kot pa katerokoli dosedanje zasedanje. To jubilejno zasedanje je hkrati pregled dosedanjega dela Združenih narodov. Začelo se je v nenavadno težkem mednarodnem ozračju, na dnevnem redu pa se vrste pereča in s stališča miru na svetu posebno aktualna vprašanja: razorožitev, kolonialni problemi, kongoška kriza, pomoč nerazvitim deželam itd. Nedvomno je od reševanja in celo od načina, kako se bodo lotili teh problemov, močno odvisna perspektiva zmanjšanja napetosti na svetu in med državami na sploh.

Spričo izredne odgovornosti, ki jo s svojo udeležbo na zasedanju prevzemajo nase vse države članice, sodelujejo na letošnjem zasedanju številni šefi držav, med njimi tudi predsednik naše republike. Prišli smo v Ameriko, da bi Združenim narodom povedali naše stališče do raznih mednarodnih vprašanj, ki danes more svet, in da bi z najboljšo voljo in željami pri-

spevali k ublažitvi današnjega zelo napetega položaja na svetu,« je dejal jugoslovanski predsednik po prihodu v New York. Prav dejstvo, da je navzočih veliko šefov držav, daje temu zasedanju poseben pomen. To tem bolj, če bodo vsi izkoristili zasedanje za to, da se bo spet uveljavila metoda pogajanj, ki je pogoj za normalno sodelovanje in ureditev razmer na svetu. Letošnje zasedanje je važno tudi zaradi tega, ker so na njem razširili vrste svetovne organizacije. Takoj v začetku zasedanja so v Združene narode sprejeli 14 novih članic. To so: Ciper, Kamerun, Centralno afriška republika, republika Čad, republika Kongo (nekdanja francoska kolonija) Dahomej, Gabun, Slo-

nokoščena obala, Malgaška re-

publika, republika Nigerija, Kongo, Somalija, Togo in Zgornja Volta. S tem se je število članic Združenih narodov povečalo od 82 na 96. To je velik korak k popolni univerzalnosti in reprezentativnosti svetovne organizacije. Toda to še ni vse. Od 14 novosprejetih držav je 13 afriških. To dokazuje naraščajoči pomen Afrike v mednarodnih odnosih, hkrati pa tudi »uradno« potrdilo globokih protikolonialnih sprememb, ki pretresajo Afriko in sprememb politične fiziognomije sploh.

Zaradi vsega tega postane zasedanje Generalne skupščine lahko dogodek izrednega pomena, če se bodo države udeleženke vsestransko zavzele zato, da bodo izkoristile možnosti, ki se za to nudijo.

TE DNI PO SVETU

PET TOČK ZA POMOČ AFRIKI
V govoru, ki ga je imel pred Generalno skupščino ameriški predsednik Eisenhower, je zahteval, naj se obnova pogajanja o razorožitvi in naj se Združenim narodom zaupa absolutna kontrola nad izstreljevanjem vesoljskih izstrelkov. Potrdil je pripravljenost Združenih narodov, da se podrede sleherni mednarodni kontroli na atomskem področju in predlagal, naj njegova dežela in ZSSR takoj izročita svoje zaloge fisijskega materiala mednarodnim organom. Predsednik Eisenhower je tudi navedel pet točk obsegajoči načrt za pomoč Afriki in priporočil, naj bi ga takoj sprejeli.

SESTANEK SPLOŠNEGA ODBORA

Splošni odbor Generalne skupščine se je sestel v četrtek, 22. septembra ob 20.15 uri po jugo-

slovanskem času. Naloga tega odbora, v katerem so zastopani predsednik in podpredsednik Generalne skupščine ter predsedniki skupščinskih odborov, je določiti dnevni red zasedanja Generalne skupščine.

Desetič v spomin Saši in Vanji

Namiznoteniški klub Triglav v Kranju bo danes in jutri desetič priredil namiznoteniški turnir v spomin prezgodaj umrlih svojih članov Vanje Jankoviča in Saše Gramatičkova.

Turnir bo letos v avli osnovne šole Simon Jenko, nastopili pa bodo skoraj vsi najboljši slovenski igralci in igralkice, poleg njih pa še gostje iz Opatije. Značilnost letošnjega turnirja

Za derby I. republiške košarkarske lige med Triglavom in Slovanom je bilo v Kranju precej zanimanja. Številni gledalci, ki so se v sredo zvečer zbrali v Savskem logu so pričakovali ostro in zanimivo borbo. Kljub spomladanskemu porazu s Kranjčani v Ljubljani kar za 11 košev, so veljali v tej tekmi za favorita gostje, ki so v zadnjih srečanjih pokazali precej več kot Triglavani.

Sodnika Klojčnik in Steiner z Ljubljane sta že takoj v začetku zavzela oster kriterij, ki pa je bil včasih kar prestrog. Steiner, ki na tej tekmi ni imel najboljšega dne, je imel pri istih prekrških različne odločitve, zaradi česar je precej razburkal domačo publiko. Tekma je bila zaradi prerakanja sodnika z igralci večkrat prekinjena, ni pa dosti manjkalo, da bi bila zaradi ogorčenih gledalcev predčasno zaključena. Čudno je le, da Košarkarska zveza Slovenije za tako važno srečanje ni poslala posebnega delegata kot je bil doslej vedno običaj, ampak je to dolžnost opravil kar sodnik Klojčnik. Še bolj nenavadno pa je nezaupanje do Kranjčanov s tem, da je moral biti zapisnikar iz Ljubljane, kar se še ni zgodilo.

Po srečanju v sredo lahko zapišemo, da je Slovan zaslužen prvi, saj je pokazal boljšo igro kot domači. Škoda le, da je igralce motil moker teren in da so bili Kranjčani zaradi slabega sojenja, oškodovani, kar je vplivalo tudi na njihovo igro. Fizično toliko močnejšega nasprotnika kot je Slovan, bi Kranjčani lahko premagali le s skrajno borbenostjo, ki pa jo je pred-

Rokometni komentar V NEDELJO NA GOLNIKU GORENJSKI DERBI

V nadaljevanju rokometnega prvenstva Slovenije bo v moški ligi jutri na sporedu 4. kolo. Mladost sprejema v goste borbeno ekipo Kovinarja iz Maribora, ki je preteklo nedeljo premagal letos odlično moštvo ljubljanskega Krima. Prav zato se obeta v nedeljo ob 11. uri na igrišču Mladosti zanimiva borba za točko.

V ženski republiški ligi se to pot srečata gorenjski vrsti Mladost in Storžič na Golniku. Mladost bo imela to pot težko delo z borbenimi domačinkami, ki so v prvih dveh kolih odlično zaigrale in na lestvici celo prehiteli Kranjčanke.

V moški podzvezni ligi se bodo moštva že drugič spoprijela za točko. Na sporedu so naslednji dvoboji: Mladost II : Tržič, Sava : Iskra, Duplje : Storžič in Storžič II : Križe. Le za zadnje srečanje lahko napovemo zmagovalca, medtem ko so ostali izidi precej negotovi.

TELESNA KULTURA

Republiška košarkarska liga Slovan je le boljši

Nezanimiva igra zaradi slabega sodnika in mokrega igrišča

Vsem v drugem polčasu manjkalo. V prvem delu igre so bili domačini precej enakovredni gostom. Ko pa je moral že v 7. minuti drugega polčasa iz igre srednji napadalec Marjan Rus zaradi neupravičeno dosojene 5. osebne napake (dosodil jo je le Steiner), so bili Kranjčani handicapirani. Slovan je zmedo hitro izkoristil in v nekaj minu-

tah povečal razliko na 20 košev. Sele proti koncu so domači igrali nekoliko bolje, vendar je bilo že prepozno. Slovan je zmagal z rezultatom 51:36 (21:15). TRIGLAV: D. Petrič 12, B. Belehrar, I. Belehrar 8, Rus II 4, Klavara 10, Rus I 2, dr. M. Petrič, Stružnik; SLOVAN: Pesek 2, Štepec 9, Peterman, Kozjek 10, Pust 8, Marčec 10, Zevnik 8, Slana 4. L. Stružnik

Tekmovanje za rokometni pokal Jugoslavije

Uspela oddolžitev

Po visokem porazu v nedeljo v Ljubljani je imela Mladost v polfinalni pokalni tekmi s Slovanom kaj malo upov za zmago. Dež in blatno igrišče sta tako kot v nedeljskem prvenstvenem srečanju tudi v sredo precej motila igralce. Prednost domačega igrišča in odsotnost odličnega napadalca in najboljšega strelca Džurakija v vrsti gostov sta bili odločilni za to tekmo, saj je Mladost presenetljivo zmagala z rezultatom 15:10 (7:7).

MLADOST: Bevk 1, Poljka 3, Soteljšek I, Soteljšek II 3, Juvan 5, Sladoje, Ankele 2, Va-

gaja 1. – SLOVAN: Soklič, Golja 1, Bogataj 1, Virk 2, Setina, Kampjut 1, Kranjc, Zevnik 2, Kunej 3, Struželj. Prvi polčas sta bili moštvu precej enakovredni. Morda so bili gostje nekoliko boljši v napadu, zlasti še, ker je domače obramba v prvih minutah slabo delovala.

V drugem polčasu pa so bili Kranjčani v precejšnji premoči. Zaradi dobre obrambe igralcev in vratarja več kot 20 minut niso prejel gola, v napadu pa so z močnimi streli od daleč večkrat presenetili slabega vratarja S.

Kvalifikacija za II. zvezno ligo v waterpolu

Kranjčani v zvezni ligi

V Somboru je bilo v torek končano kvalifikacijsko tekmovanje za vstop v II. zvezno ligo v waterpolu. Pravico nastopa so imela vsa prvo in drugo plarisana moštva v republiških prvenstvih. Slovenijo sta zastopali ekipi Triglava in ZPK Ljubljane. Kranjčani se niso mogli najbolje pripraviti na to tekmovanje, ker je bilo v Kranju slabo vreme in mrzla voda. Le delno so se pripravili na 3-dnevni treningu v Krškem. Kljub temu so zasedli drugo mesto in se tako uvrstili v 8 člansko II. zvezno waterpolo ligo. Po osmih letih se je tako zopet uspelo slovenskemu klubu prebiti med najboljša moštva v državi. Uspeh Triglava je tem večji, ker waterpolisti nimajo že nekaj let stalnega trenerja, letos pa so bili vso sezono prepuščeni samim sebi.

Na kvalifikacijah so nastopili: Vela Luka – prvak Hrvatske, Naprijed iz Zagreba – drugi na Hrvatskem, Polet iz Sombora – prvak Srbije, Bečej – drugi v Srbiji, Riviera iz Djenovičev – prvak Črne gore. Triglav iz Kranja – prvak Slovenije in ZPK iz Ljubljane – drugi v Sloveniji.

Kranjčani so dosegli naslednje rezultate:

Triglav : Vela Luka 4:3 (1:2). V prvi tekmi so Triglavani pričeli slabo in je nasprotnik vodil v 2:0. V drugem polčasu pa so bili mnogo boljši in zaslužen zmagali nad favoritom tekmovanja.

Triglav : Polet 3:4 (1:2). – Kranjčani so imeli pol minute pred koncem igralca več, vendar jim ni uspelo izenačiti.

Triglav : Riviera 7:3 (3:1). Nasprotnik je precej zaostajal za ostalimi klubi in vse tekme izgubil z visokimi rezultati.

Triglav : Ljubljana 2:4 (2:1). Triglav je igral v začetku dobro. Ljubljanačani so izenačili z igralcem več in povedli zaradi napake vratarja Triglava.

Triglav : Bečej 3:2 (1:1). Triglav je v tej tekmi moral zmagati, ker bi jim sicer ostala moštva lahko z medsebojnim dogovorom preprečila uvrstitev med prve štiri. 4 minute pred koncem so imeli Kranjčani enega igralca manj, vendar so uspeli z izredno borbenostjo obdržati rezultat in zmagati.

Triglav : Naprijed 6:3 (2:1). – Zagrebčani bi z zmago osvojili prvo mesto, Triglav pa drugo, če bi zmagal s 3 goli razlike. V najlepši tekmi turnirja je našin Kranjčanom to uspelo in so zaslužen osvojili drugo mesto.

LESTVICA

Polet	6	4	2	0	23:14	10
Triglav	6	4	0	2	25:19	8
Naprijed	6	3	2	1	24:20	8
Vela Luka	6	3	1	2	33:23	7
Ljubljana	6	2	1	3	18:17	5
Bečej	6	2	0	4	2:20	4
Riviera	6	0	0	4	13:44	0

Ljubljanačani so se uvrstili na 5. mesto. Dosegli so poleg zmage nad Triglavom le še zmago proti Rivieri 7:2, igrali neobločeno s Poletom 3:3 in izgubili z Naprijedom 1:2, Bečejem 2:3 in v odločilni tekmi z Vela Ljuko 1:5.

Triglav je nastopil v naslednji postavi: Rebolj Franc, Colnar Andrej (6), Brandner Matjaž, Chwatal Borut (1), Kočmur Janez (10), Velickovič Milivoj (5), Petrič Drago (3).

Kranjčanom je tako uspela po treh letih kvalifikacij v Ogridu, Zagrebu in Kotorju uvrstitev v zvezno ligo in če bodo v prihodnji sezoni dobili še trenerja, se lahko v njej tudi obdrže. D. Petrič

V nedeljo, 25. septembra vsi na veliko tradicionalno

GLAVNI DOBITKI:

Osební avto Zastava 1100, Zastava 600, radioaparati, kavči, hladilnik, televizor, kolesa, sesalci za prah itd.

Skupno 80 tombol in nad 1000 manjših dobitkov v vrednosti nad 9 milijonov din.

TOMBOLO

ki bo v Kranju na Titovem trgu z začetkom točno ob 14. uri

Nabavite pravočasno tombolske tablice in nasvidenje v KRANJU